

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

7 maart 2006

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de Winwinlening

INHOUD

	Blz.
1. Memorie van toelichting	3
2. Voorontwerp van decreet d.d. 3 juni 2005	13
3. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	23
4. Advies van het Rekenhof	31
5. Advies van de Federale Overheidsdienst Financiën.....	41
6. Advies van de Raad van State d.d. 17 november 2005.....	51
7. Voorontwerp van decreet d.d. 16 december 2005	65
8. Advies van de Raad van State d.d. 12 januari 2006	75
9. Ontwerp van decreet	85
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringsimpactanalyse.....	93

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

De Vlaamse Ondernemingsconferentie, die begin december 2003 ten einde liep, heeft geleid tot een reeks maatregelen ter bevordering van het ondernemerschap in Vlaanderen.

Een aantal van die maatregelen streeft ernaar tegemoet te komen aan een belangrijk knelpunt waarmee startende ondernemingen vandaag de dag geconfronteerd worden: het vinden van voldoende en gepaste middelen voor de financiering van hun bedrijfsactiviteiten.

De Winwinlening werd voorgesteld als één van de instrumenten die zouden worden ingezet om de KMO-financieringskloof verder te dichten. De Winwinlening zou een Vlaamse versie worden van de Nederlandse Tante Agaath-regeling, die sinds 2001 wordt aangeduid als de regeling Durfkapitaal.

Dit ontwerp van decreet wil voor de Winwinlening een wettelijk kader creëren.

Context van de Winwinlening

- *Behoefte aan nieuwe instrumenten ter bevordering van Vlaams durfkapitaal*

Startende ondernemers op zoek naar kleine bedragen vallen, in hun zoektocht naar de benodigde financiering, echter veelal uit de boot. De formele risicokapitaalfondsen en 'business angels' richten zich immers veeleer op bedrijven die zich reeds in een groeifase bevinden dan op startende ondernemingen.

Uit een studie van de Europese Commissie is gebleken dat 63% van de ondernemers van start kan gaan met een kapitaal van 60.000 euro.

De formele risicokapitaalverstrekken geven echter de voorkeur aan investeringen van een grote omvang, veelal hoger dan 1 miljoen euro. De redenen daarvoor zijn:

- de vroege levensfase van een onderneming houdt het meeste risico's in;

- opstartende ondernemingen vereisen vaak zeer arbeidsintensieve managementondersteuning, terwijl de meeste risicokapitaalfondsen slechts over een beperkte mankracht beschikken;
- hoge investerings- en monitoringkosten zorgen ervoor dat schaalvoordelen worden nagestreefd. Het absolute verwachte rendement op kleine participatiebedragen weegt vaak niet op tegen de vaste kost voor onderzoek en opvolging van het dossier.

Ook banken staan zeer weigerachtig tegenover het verstrekken van kredieten aan dergelijke ondernemingen en wel om volgende redenen:

- gezien het hoge risicogehalte verbonden aan een startende onderneming is er noch zicht, noch kans op de terugbetalingsmogelijkheden door de betrokken onderneming;
- de voor de bank noodzakelijke waarborgen, teneinde het risico voor de bank te beperken, zijn veelal niet aanwezig. Immers, hoe jonger en hoe kleiner de onderneming, hoe minder ze in staat is een waarborg te geven.

In een startfase ontbreekt het de ondernemer (in spe) doorgaans aan financiële draagkracht en een reputatie in de markt. Het enige waarop de betrokken ondernemer zich kan beroepen, is zijn of haar geloofwaardigheid. Ontbrekende financiering dient bijgevolg van familie, vrienden of kennissen te komen die geloven in de capaciteiten van de ondernemer (het zogenaamde 3F-geld – 'family, friends & other fools' – ook wel eens 'love-money' genoemd).

Het is precies deze vorm van financiering welke de overheid, binnen een flankerend beleid, met de Winwinlening wil stimuleren.

- *De Winwinlening: een complementair initiatief voor het Vlaamse Gewest*

Het invoeren van het concept van de Winwinlening vormt, ten aanzien van de ARKimedees-regeling een complementair instrument ter bevordering van het stimuleren van risicokapitaal in KMO's in Vlaanderen. De complementariteit situeert zich op twee niveaus:

- het doel van de ARKimedees-regeling is op een gestructureerde wijze en in cofinanciering met de private sector, meer risicokapitaal ter beschikking te stellen van KMO's (in Vlaanderen) teneinde

hen de mogelijkheid te geven het groeipotentieel te ontwikkelen. Het gaat hier om de transitionele bedrijven, zijnde ondernemingen die een nieuw product op de markt brengen of een nieuwe activiteit willen starten waarvan de inkomsten nog een tijd op zich laten wachten. Het gemiddelde benodigde bedrag voor dit soort ondernemingen situeert zich tussen de 500.000 en 1.000.000 euro.

Het is duidelijk dat de ARKImedes-regeling er is voor meer mature ondernemingen die zich in een nieuwe groeifase bevinden. Het benodigde kapitaal ligt merkkelijk hoger dan het bedrag dat in het kader van de Winwinlening aan een starter zal kunnen worden verstrekt;

- in het kader van de ARKImedes-regeling zamelt een ARKImedes-fonds het geld bij beleggers in en treedt vervolgens samen met private risicokapitaalverschaffers als intermediair op. De kredietverstrekkende particulier treedt in het ARKImedes-systeem derhalve nooit rechtstreeks op als risicokapitaalverschaffer van de onderneming.

Bij de Winwinlening daarentegen investeert de particuliere belegger wél rechtstreeks – met andere woorden zonder tussenkomst van enig investeringsfonds – in de doelonderneming. Er is met andere woorden een directe link met de doelonderneming, hetgeen de bereidwilligheid tot investeringen in een project van een (immers gekende) ondernemer principieel zal stimuleren.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel vergt geen bijzondere commentaar.

Artikel 2

Dit artikel bevat de verschillende definities die essentieel zijn voor de draagwijdte van dit decreet en vindt zijn verantwoording hierin dat het in het kader van de rechtszekerheid van het grootste belang is dat aan zekere essentiële termen van deze regeling een nauwkeurig omschreven betekenis wordt gegeven.

De definitie van de kredietnemer verdient bijzondere aandacht. Daarin wordt gesteld dat de kredietnemer een KMO moet zijn. De definitie van de notie KMO is ontleend aan aanbeveling 2003/361/EG van de Europese Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen.

Artikel 2 van de bijlage aan de aanbeveling van de Commissie definieert een KMO als ondernemingen:

- met minder dan 250 werknemers; waarvan
- de jaaromzet 50 miljoen euro niet overschrijdt; of
- het balanstotaal 43 miljoen euro niet overschrijdt; en
- die het zelfstandigheids criterium in acht nemen zoals dat in artikel 3 van de bijlage is omschreven.

Door de gehanteerde verwijzingstechniek zal er ook rekening dienen gehouden te worden met eventuele wijzigingen die de Europese regelgever aan de voormelde definitie zou aanbrengen.

Artikel 3

Hoofdstuk II van het decreet somt de voorwaarden op waaraan de partijen bij een Winwinlening ‘ratione personae’ dienen te voldoen opdat de Winwinlening onder toepassing van het decreet en de daarin vervat liggende fiscale gunstregeling zou sorteren.

De decretale regeling wil daarbij geen afbreuk doen aan de principiële contractsvrijheid die aan de basis van het Belgische overeenkomstenrecht sorteert.

Het staat dan ook elke rechtsonderhorige vanzelfsprekend vrij om overeenkomsten, waaronder kredietovereenkomsten en leningen, te sluiten met wie hij wil en dat onder de voorwaarden en modaliteiten die partijen vrij overeenkomen, mits daarbij de regels van het overeenkomstenrecht worden geëerbiedigd.

Aan die basisregel wil de huidige decretale regeling geen afbreuk doen.

Willen de partijen evenwel dat de Winwinlening de fiscale gunstregeling kan genieten die in het decreet

vervat ligt, dan dienen zij erover te waken dat de bepalingen van het decreet gerespecteerd worden.

Dat laatste impliceert onder meer dat enkel welbepaalde partijen een Winwinlening die onder toepassing van het decreet kan worden gebracht, kunnen sluiten.

Artikel 3 van het decreet bepaalt in dat verband een aantal bijzondere regels waaraan potentiële kredietnemers enerzijds, en potentiële kredietverleners anderzijds dienen te voldoen.

De kredietnemer mag op het ogenblik van het aangaan van de Winwinlening, niet langer dan drie volledige kalenderjaren zijn ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen. Door het stellen van deze voorwaarde wordt geambieerd om alleen kredieten of leningen aan recent opgestarte ondernemingen onder toepassing van de regeling te brengen. De verwijzing naar de inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen beoogt een objectief systeem van aanknoping van de decretale regeling mogelijk te maken. Ondernemingen die bijgevolg niet over een dergelijk ondernemingsnummer beschikken, omdat zij nagelaten hebben een inschrijving bij de Kruispuntbank van Ondernemingen te nemen, komen op die manier niet in aanmerking.

Verder moet de KMO-kredietnemer op het tijdstip waarop hij de Winwinlening aangaat, zijn activiteiten in hoofdzaak uitoefenen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Het spreekt immers voor zich dat de Vlaamse overheid met deze maatregel in eerste instantie tegemoet wil komen aan de financieringsproblematiek van ondernemingen die economisch actief zijn in de regio waarvoor zij verantwoordelijk is.

In geval de KMO wordt gevoerd onder de rechtsvorm van een vennootschap, wordt een bijkomende voorwaarde opgelegd. De vennootschap moet hetzij een handelsvennootschap zijn, hetzij een burgerlijke vennootschap die de rechtsvorm van een handelsvennootschap heeft aangenomen. Daarmee wordt verwezen naar het begrippenkader gehanteerd in artikel 3 van het Wetboek van Vennootschappen. In artikel 3, §4, van het Wetboek van Vennootschappen wordt de burgerlijke vennootschap met handelsvorm gedefinieerd als de vennootschap waarvan het doel burgerlijk is, en die, zonder haar burgerlijke aard te verliezen, de rechtsvorm van een handelsvennootschap aanneemt

met het oog op het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid.

Paragraaf 3 van het artikel bepaalt de voorwaarden waaraan de andere partij bij een Winwinlening, de kredietgever, dient te voldoen opdat de Winwinlening onder toepassing van dit decreet zou kunnen vallen.

De kredietgever dient een natuurlijk persoon te zijn en dient de Winwinlening te verstrekken buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten. Aanluitend bij het algemeen opzet van dit decreet, wordt met deze vereiste elke vorm van professionele kredietverlening uit de toepassingsfeer van de decretale regeling gesloten.

Volgens het tweede punt van paragraaf 3 kan de kredietgever geen werknemer van de kredietnemer zijn. Bedragen die werknemers besteden aan de aankoop van aandelen van hun werkgever die een vennootschap is, komen immers reeds in aanmerking voor een belastingvermindering, krachtens artikel 145, 61, 4°, van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992. Het wordt bijgevolg niet noodzakelijk of opportuun geacht om werknemers via dit decreet nog een extra fiscale aanmoediging te bieden om risicokapitaal ter beschikking te stellen van hun werkgever.

De uitsluiting geldt evenzeer ingeval de werkgever geen vennootschap is. Aangezien het in die gevallen veelal over zeer kleine ondernemingen zal gaan, worden de werknemers geacht een nauwe band te hebben met hun werkgever. Door situaties waarbij kredietnemer en kredietgever een te nauwe band hebben, uit te sluiten, wordt de kans op misbruiken kleiner geacht.

Het derde punt van paragraaf 3 bepaalt een bijkomende vereiste waaraan de kredietgever moet voldoen in het geval dat de kredietnemer een zelfstandige is: in een dergelijk geval mag de kredietgever niet de echtgenoot, of de wettelijk samenwonende partner, van de kredietnemer zijn.

Echtgenoten en wettelijk samenwonenden genieten reeds van een aantal fiscale gunstmaatregelen die niet cumuleerbaar zijn met de belastingvermindering voortspruitend uit het decreet betreffende de Winwinlening:

- het fiscaal regime van het huwelijksquotiënt (artikel 87 WIB), waarbij in het geval dat een gemeenschappelijke aanslag wordt gevestigd, en slechts één van de echtgenoten beroepsinkomsten heeft

verkregen, een deel daarvan wordt toegerekend aan de andere echtgenoot;

- het fiscaal regime van de medewerkende echtgenoot, waarbij een deel van de beroepsinkomsten van de ene echtgenoot wordt toegekend en wordt toegerekend als meewerkinkomen, aan de andere echtgenoot (artikelen 86-89 WIB);
- de mogelijkheid tot aanrekening van de verliezen van één van de echtgenoten op de inkomsten van de andere echtgenoot (artikel 129 WIB).

De wettelijke samenwoning wordt, net zoals het huwelijk, in het fiscaal recht niet specifiek gedefinieerd. Dat betekent dat in principe de definitie volgens het algemeen recht geldt.

Er dient dus teruggegrepen te worden naar de bepalingen van de wet van 23 november 1998 tot invoering van de wettelijke samenwoning (*B.S.* 12 januari 1999), die een wettelijk kader schiep voor het ongehuwd samenwonen, dat in ruime mate wordt geïnspireerd door de wettelijke bepalingen die het huwelijk regelen.

De wettelijke samenwoning houdt in dat de samenwonenden een verklaring hebben afgelegd van wettelijke samenwoning.

Het vierde punt van paragraaf 3 stelt, *mutatis mutandis*, een soortgelijke vereiste voor het geval de kredietnemer wordt gevoerd onder de rechtsvorm van een vennootschap: in een dergelijk geval mag de kredietgever geen zaakvoerder, bestuurder of aandeelhouder van de vennootschap zijn, en evenmin de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van één van de zaakvoerders, bestuurders of aandeelhouders van de vennootschap. De redenen voor de uitsluiting van zaakvoerders, bestuurders en aandeelhouders zijn de volgende:

- de personen in kwestie worden geacht reeds voldoende gemotiveerd te zijn om risicokapitaal aan de vennootschap te verschaffen en geen nood te hebben aan een fiscale incentive. Het is bovendien niet de bedoeling van de Winwinlening om het verschaffen van achtergestelde leningen te promoten ten opzichte van het verschaffen van kapitaal;
- door personen die een té nauwe band hebben met de kredietnemer, uit te sluiten, wordt de kans op misbruiken kleiner geacht.

Paragraaf 4 beoogt te vermijden dat de regeling zou misbruikt worden door het opzetten van carroussels van Winwinleningen. Meer in het bijzonder bepaalt het lid dat een kredietgever niet tegelijkertijd een kredietnemer kan zijn van een Winwinlening.

Artikel 4

Hoofdstuk III van het decreet bepaalt een aantal verdere vormvoorwaarden, voorschriften en formaliteiten waaraan de Winwinlening dient te voldoen opdat zij onder toepassing van de decretale regeling zou kunnen vallen.

Artikel 4 betreft een aantal inhoudelijke voorschriften waaraan de Winwinlening moet voldoen om onder de regeling van het decreet te kunnen sorteren.

Volgens het eerste lid van paragraaf 1 moet de Winwinlening achtergesteld zijn ten aanzien van de overige schulden van de kredietnemer, de bestaande, zowel als de toekomstige schulden.

Dat heeft tot gevolg dat, als de partijen willen dat de tussen hen gesloten overeenkomst zou sorteren onder de toepassing van dit decreet, zij zullen moeten overeenkomen dat de vordering van de kredietgever voortvloeiend uit deze overeenkomst, bij eventuele insolventie van de kredietnemer, als laatste van zijn schulden maar, ingeval deze kredietnemer de rechtsvorm van een kapitaalvennootschap heeft, vóór het eigen vermogen, betaald zal worden.

Met deze vereiste wordt geambieerd dat de kredietgever werkelijk wordt gedreven door andere motieven dan die van een professionele kredietverlener.

Volgens het tweede lid van paragraaf 1 dient de Winwinlening een vaste looptijd van acht jaar te hebben. Deze vereiste is bedoeld om te verzekeren dat de kredietgever een voldoende engagement op zich neemt en de kredietnemer gedurende een voldoende ruime tijdsspanne de beschikking laat over de middelen die beschikbaar worden gesteld. Er is daarbij om redenen van rechtszekerheid en administratieve eenvoud geopteerd voor een eenduidig systeem waarbij alle Winwinleningen dezelfde duurtijd hebben.

Het derde lid van paragraaf 1 van het artikel bepaalt het maximumbedrag in hoofdsom die in het kader van een of meer Winwinleningen aan een of meer kredietnemers ter beschikking kan worden gesteld.

Dat maximum is vastgelegd op 50.000 euro. Ook met deze vereiste wordt geambieerd te verzekeren dat vormen van professionele kredietverlening uit het systeem van de Winwinlening geweerd worden. Er wordt om dezelfde reden geen minimum vooropgesteld.

Het vierde lid van de eerste paragraaf van het artikel bepaalt dat de interesten die in het kader van de Winwinlening worden aangerekend aan de kredietnemer, jaarlijks betaald moeten worden. De interesten moeten worden berekend aan de hand van een formule die zal worden vastgelegd door de Vlaamse Regering. De formule zal uitgaan van een rentevoet die vastgelegd wordt in de akte die de Winwinlening weergeeft. Die rentevoet mag niet hoger zijn dan de wettelijke rentevoet op de datum van sluiting van de Winwinlening, en niet lager dan de helft van de wettelijke rentevoet.

Ook met deze vereisten wordt geambieerd om het systeem van de Winwinlening voor te behouden voor niet professionele kredietvormen. Tevens wordt er met deze decretale bepaling naar gestreefd om de rente of interest die in het kader van een Winwinlening kan worden overeengekomen, binnen redelijke grenzen te houden. Het opleggen van een minimum-rentevoet vloeit voort uit de verplichting die in artikel 7 aan de kredietnemer wordt opgelegd, om jaarlijks bij zijn aangifte van de personenbelasting te bewijzen dat hij in het belastbare tijdperk in kwestie één of meer Winwinleningen had uitstaan. De wijze waarop dat bewijs moet worden geleverd, zal bepaald worden door de Vlaamse Regering. Een mogelijke vorm zou kunnen bestaan uit het bewijs van ontvangst van interesten.

De wettelijke rentevoet is thans gedefinieerd in artikel 2 van de Wet van 5 mei 1865 betreffende de lening tegen interest. Luidens deze wetsbepaling is de wettelijke rentevoet, zowel in burgerlijke als in handelszaken, vastgesteld op 7% 's jaars (sic).

Volgens het laatste lid van paragraaf 1 moet worden overeengekomen dat de hoofdsom van de Winwinlening in één keer terugbetaalbaar is.

Paragraaf 2 van het artikel somt een aantal omstandigheden op waarin de Winwinlening op eerste verzoek vervroegd opeisbaar is. Het betreft omstandigheden die doorgaans ook in kredietovereenkomsten met een kredietinstelling voorkomen en die tot een vervroegde opeisbaarstelling van het krediet leiden. In die zin sluit de regeling nauw aan bij de

praktijken van het bankwezen. De bedoeling van de vereiste is de partijen, en in het bijzonder de kredietgever, aan te zetten tot een voldoende voorzichtigheid.

Artikel 5

Artikel 5 betreft een aantal formele regels waaraan de Winwinlening moet voldoen om onder de regeling van het decreet te kunnen vallen.

Volgens het eerste lid van paragraaf 1 van artikel 5 dient de Winwinlening in een akte te worden vastgesteld. De term akte is hier gehanteerd in de klassieke zin van het woord, zoals bijvoorbeeld bedoeld in artikel 1322 van het Burgerlijk Wetboek. Daarmee wordt een regel gesteld die strenger is dan het gemeen overeenkomstenrecht, waar immers de regel van het consensualisme prevaleert. De logica van deze decretale regeling indachtig, is de verplichting enkel voorgeschreven voor het geval de partijen wensen dat hun overeenkomst zou sorteren onder het decreet en bijgevolg het erin vervat liggende fiscale voordeel zou genieten.

Met die vereiste wordt rechtszekerheid nagestreefd. In het bijzonder wordt er verzekerd dat de bevoegde autoriteiten zullen kunnen verifiëren of inderdaad aan de voorwaarden om van het fiscale voordeel te kunnen genieten, is voldaan.

Hetzelfde lid van paragraaf 1 bepaalt verder dat de geschreven akte die de Winwinlening weergeeft, moet worden opgesteld aan de hand van een modelformulier dat bij besluit van de Vlaamse Regering zal worden vastgesteld.

Het verplicht gebruik van een modelformulier als voorwaarde opdat de overeenkomst die de partijen sluiten, onder toepassing van de decretale regeling zou vallen, is ingegeven door dezelfde bekommernis de bevoegde autoriteiten toe te laten om op eenvoudige en rechtszekere wijze na te gaan of aan de voorwaarden voor de fiscale gunstregeling is voldaan.

Het tweede lid betreft een aantal vermeldingen die in de akte die de Winwinlening weergeeft, moeten voorkomen opdat de Winwinlening onder toepassing van de decretale regeling zou kunnen sorteren.

Zo dient de akte uitdrukkelijk te vermelden dat de erin weergegeven overeenkomst een Winwinlening is,

als bedoeld in dit decreet. De reden voor deze vereiste is dat de partijen er zelf geen misverstand over mogen laten bestaan dat zij het sluiten van een overeenkomst die geldt als een Winwinlening voor de toepassing van dit decreet ambiëren.

Er is hierbij op te merken dat een dergelijke kwalificatie niet verbindend is voor de bevoegde instanties of, desgevallend, voor een rechtscollege dat kennis zou nemen van een geschil met betrekking tot een dergelijke overeenkomst. Een dergelijke instantie of rechtscollege zal integendeel zelf kunnen nagaan of aan de voorwaarden bepaald in en krachtens het decreet is voldaan en zal, indien dat niet het geval is, niettegenstaande de andersluidende kwalificatie die de partijen zelf aan hun overeenkomst hebben willen geven, tot het besluit kunnen komen dat niet aan die voorwaarden is voldaan en dat een overeenkomst bijgevolg niet geldt als een Winwinlening voor de toepassing van dit decreet.

Naast de vermeldingen in de akte die in het decreet worden opgelegd, kan de Vlaamse Regering eventueel in het bedoelde modelformulier voorzien dat nog andere praktische informatie moet worden meegedeeld in zoverre die nodig is om het opzet van de huidige decretale regeling te verzekeren.

Het derde lid van paragraaf 1 van artikel 5 bepaalt dat de akte die de Winwinlening weergeeft, in drie originele exemplaren dient te worden opgesteld. Ook deze decretale vereiste geldt enkel voor het geval de partijen willen dat de tussen hen gesloten overeenkomst onder dit decreet en in het bijzonder de fiscale gunstregeling die zij vervat, zou sorteren.

De bestemming van deze drie originele exemplaren van de akte is als volgt:

- één exemplaar is voor de kredietnemer;
- één exemplaar is voor de kredietgever;
- één exemplaar is bestemd voor de instantie die daartoe door de Vlaamse Regering zal worden aangeduid.

Het eerste lid van paragraaf 2 bepaalt dat een origineel exemplaar van de akte die de Winwinlening weergeeft, moet worden bezorgd aan een door de Vlaamse Regering aan te duiden instantie. Deze verplichting wordt op de kredietgever gelegd. Hij beschikt daartoe over een termijn van een maand te

rekenen vanaf de datum waarop de Winwinlening afgesloten werd.

Het tweede lid van paragraaf 2 voorziet dat de door de Vlaamse Regering aangeduide instantie op basis van het originele exemplaar van de akte die ze van de kredietgever ontvangt, zal nagaan of de Winwinlening aan de gestelde voorwaarden voldoet. Als dat het geval is, zal de instantie overgaan tot de registratie van de akte.

Het derde lid van paragraaf 2 maakt duidelijk dat de registratie van de akte bestaat uit enerzijds het toekennen van een nummer aan de Winwinlening en anderzijds het opnemen van de Winwinlening in een register. Er wordt voorzien dat de Vlaamse Regering de voorwaarden kan vastleggen waaraan dat register moet voldoen.

De bevoegde instantie krijgt een maand om op basis van de ontvangen akte na te gaan of de Winwinlening aan de voorwaarden voldoet en vervolgens de akte al dan niet te registreren.

Het vierde lid van paragraaf 2 schrijft voor dat de door de Vlaamse Regering aangeduide instantie binnen een week na de registratie van een Winwinlening de kredietgever daarvan op de hoogte moet stellen aan de hand van een brief. De brief waarin de registratie van de Winwinlening wordt bevestigd, moet minstens het nummer bevatten dat aan de Winwinlening is toegekend.

Het vijfde en zesde lid van paragraaf 2 voorzien dat de door de Vlaamse Regering aangeduide instantie de kredietgever ook op de hoogte stelt, ingeval zij de akte niet kan registreren omdat niet aan de gestelde voorwaarden voldaan is. Dat zal gebeuren aan de hand van een brief, die moet worden verstuurd binnen een week nadat vaststond dat geen registratie mogelijk is. In die brief moeten kort de redenen worden aangegeven waarom niet tot registratie kon worden overgegaan. Die motivatie moet de partijen toelaten om in de toekomst overeenkomsten af te sluiten die wel aan alle voorwaarden van een Winwinlening voldoen.

Artikel 6

Artikel 6 van dit decreet vormt een sleutelbepaling van deze regeling. Het betreft opnieuw een vereiste die de partijen moeten naleven indien zij willen dat

een overeenkomst geldt als een Winwinlening voor de toepassing van dit decreet.

Het artikel bepaalt dat de kredietnemer de middelen die hem in het kader van een Winwinlening ter beschikking worden gesteld, uitsluitend kan aanwenden voor ondernemingsdoeleinden. Hij kan de middelen bijgevolg niet aanwenden voor privédoeleinden.

Artikel 7

Artikel 7 schrijft voor dat de kredietgever jaarlijks bij zijn aangifte van de personenbelasting moet bewijzen dat hij in het belastbaar tijdperk in kwestie een of meer Winwinleningen had uitstaan.

De wijze waarop dat bewijs moet worden geleverd, zal vastgelegd worden door de Vlaamse Regering. Een mogelijk bewijs zou kunnen bestaan uit een kopie van het bankrekeninguittreksel dat de betaling van interest op de Winwinlening aantoonst. Er zou immers verondersteld kunnen worden dat de betaling van interesten voldoende aangeeft dat de Winwinlening nog niet werd terugbetaald. Daarnaast zou een kopie kunnen gevoegd worden van de brief die de kredietgever van de door de Vlaamse Regering aan te duiden instantie ontvangen heeft na registratie van zijn Winwinlening.

De vermelde bewijslevering is een verplichting om van het belastingvoordeel, vermeld in hoofdstuk VI, te kunnen genieten. De verplichting wordt opgelegd om misbruiken te voorkomen.

Artikel 8

Hoofdstuk VI van het decreet bepaalt de omvang, de duur en de aard van het belastingsvoordeel en de praktische modaliteiten waaraan moet voldaan worden opdat de kredietgever van het belastingvoordeel zou kunnen genieten.

Het eerste lid van de eerste paragraaf van artikel 8 bepaalt dat aan een kredietgever die onderworpen is aan de personenbelasting en inwoner is van het Vlaamse Gewest, een belastingvermindering toegeestaan wordt.

Deze vermindering kan gefinancierd worden door het Vlaamse Gewest dankzij de fiscale autonomie die

het verworven heeft uit het Lambertmontakkoord. Het Vlaamse Gewest is volgens de bepalingen van dat akkoord, bevoegd om algemene belastingverminderingen toe te staan tot 6,75% van het aandeel van het Vlaamse Gewest in de opbrengst van de personenbelasting, op voorwaarde dat die maatregel de progressiviteit van de personenbelasting niet aantast en dat die maatregel niet tot deloyale fiscale concurrentie kan leiden (artikel 9, §1, vierde lid, Bijz. W. 16 januari 1989).

Het tweede lid van de eerste paragraaf bepaalt wie beschouwd wordt als inwoner van het Vlaamse Gewest: elke natuurlijke persoon die op 1 januari van het jaar waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd, zijn woonplaats in het Vlaamse Gewest heeft gevestigd.

Wat het begrip woonplaats betreft, kan verwezen worden naar artikel 2 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen dat stelt dat: “behoudens tegenbewijs worden geacht hun woonplaats of de zetel van hun fortuin in België te hebben gevestigd, de natuurlijke personen die in het Rijksregister van de natuurlijke personen zijn ingeschreven”.

Paragraaf 2 stelt dat de belastingvermindering wordt berekend op basis van de bedragen die de kredietgever uitgeleend of ter beschikking gesteld heeft in het kader van een of meer Winwinleningen.

In paragraaf 3 van artikel 8 wordt de berekeningsgrondslag van de belastingvermindering bepaald als het rekenkundige gemiddelde van de bedragen die de kredietgever op 1 januari en 31 december van het belastbaar tijdperk in kwestie als Winwinlening had uitstaan. Als een belastingplichtige op 1 januari van een gegeven inkomstenjaar bijvoorbeeld 30.000 euro aan Winwinleningen had uitstaan, en op 31 december van datzelfde jaar voor in totaal 50.000 euro aan Winwinleningen had uitstaan, dan zal de grondslag voor de berekening van de belastingvermindering 40.000 euro bedragen, zijnde het rekenkundig gemiddelde van 30.000 euro en 50.000 euro. Als anderzijds een belastingplichtige bijvoorbeeld op 30 juni van een gegeven jaar voor het eerst een Winwinlening afsluit van 25.000 euro en op 15 november van datzelfde jaar een andere Winwinlening afsluit van 10.000 euro, dan zal de berekeningsgrondslag van zijn belastingvermindering 17.500 euro bedragen, zijnde het rekenkundig gemiddelde van 0 (=het uitstaande bedrag op 1 januari) en 35.000 euro (=het uitstaande bedrag op 31 december).

Paragraaf 4 stelt dat de belastingvermindering 2,5 percent bedraagt van de berekeningsgrondslag die in de vorige paragraaf werd vastgelegd. Uitgaande van dezelfde cijfervoorbeelden als in paragraaf 3, bedraagt het belastingvoordeel in het eerste geval 1000 euro (zijnde $2,5\% \times 40.000$ euro) en in het tweede geval 437,5 euro (zijnde $2,5\% \times 17.500$ euro).

Een ongehuwde kredietverlener zal dus een maximum belastingvermindering kunnen genieten van 1250 euro (zijnde $2,5\% \times 50.000$ euro).

Bij gehuwden of wettelijk samenwonenden wordt het fiscale voordeel per echtgenoot toegekend. Aldus zal de maximum belastingvermindering per gezin 2500 euro bedragen (zijnde $2,5\% \times 50.000$ euro).

In het eerste lid van paragraaf 5 wordt de termijn van de belastingvermindering bepaald op acht opeenvolgende jaren, te beginnen met het aanslagjaar verbonden aan het belastbare tijdperk waarin de lening werd afgesloten.

Het fiscaal voordeel wordt bijgevolg gelijkmatig gespreid over de looptijd van de Winwinlening. Er is dus een correlatie tussen de financiering en de toegestane belastingvermindering.

Daardoor wordt vermeden dat de kredietverlening om fiscaal-speculatieve doeleinden wordt aangegaan, en niet als een duurzame investering.

Tevens wordt de budgettaire impact van het belastingvoordeel, door de spreiding van de belastingvermindering, gespreid over acht jaar.

Als voorwaarde om de belastingvermindering te kunnen genieten, wordt in het tweede lid van paragraaf 5 gesteld dat de kredietgever, per aanslagjaar, in bijlage aan de aangifte van de personenbelasting het bewijs moet leveren dat hij in het belastbare tijdperk in kwestie één of meer Winwinleningen had uitstaan. Zoals vermeld in de commentaar bij artikel 7, zal de wijze waarop dat bewijs moet worden geleverd, vastgelegd worden door de Vlaamse Regering.

Volgens het derde en vierde lid van paragraaf 5 wordt het fiscale voordeel ontzegd voor het inkomenjaar waarvoor de bewijslevering ontbreekt, niet correct of onvolledig is, en dat zonder mogelijkheid tot overdracht van het gedeelde fiscale voordeel naar volgende inkomstenjaren.

Het vijfde lid van paragraaf 5 stelt verder dat het fiscale voordeel vervalt vanaf het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin de kredietgever de Winwinlening vervroegd opeisbaar heeft gesteld, overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, §2. Daarnaast wordt duidelijk gemaakt dat het fiscale voordeel vervalt ingeval van overlijden van de kredietgever, omdat een overdracht van het fiscale voordeel aan de rechtverkrijgenden van de kredietgever tot zeer complexe situaties aanleiding zou kunnen geven. Zo kan de verdeling van een nalatenschap lang aanslepen en kunnen er heel wat juridische procedures tussenkomen, bijvoorbeeld omtrent afstamming of geldigheid van een testament. Het zou heel moeilijk te bepalen zijn welke (potentiële) rechtsopvolger in die tussenperiode het fiscale voordeel mag claimen en in welke mate.

Het eerste lid van paragraaf 6 stelt uitdrukkelijk dat de belastingvermindering niet wordt toegekend in de aanslagjaren dat de belastingplichtige geen inwoner is van het Vlaamse Gewest.

Paragraaf 7 specificeert dat de belastingvermindering verrekend wordt met de personenbelasting na aftrek van de verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en na de onroerende voorheffing, bedoeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting en de belastingkredieten, bedoeld in artikelen 285 tot en met 289ter van hetzelfde Wetboek.

De belastingvermindering geeft recht op een terugbetaling van het niet-benutte gedeelte van de belastingvermindering. Het niet-benutte gedeelte is bijgevolg niet overdraagbaar naar volgende aanslagjaren.

Artikel 9

Artikel 9 bepaalt de voorwaarden en de modaliteiten van de eenmalige belastingvermindering die aan de kredietgever wordt toegestaan, indien de kredietnemer wegens faillissement, kennelijk onvermogen, of vrijwillige of gedwongen vereffening binnen de looptijd van de Winwinlening, of tot maximaal 6 maanden daarna, het ontleende of in krediet genomen bedrag niet kan terugbetalen.

Paragraaf 1 van artikel 9 stelt dat de kredietnemer pas in aanmerking kan komen voor de eenmalige belastingvermindering als hij onderworpen is aan de personenbelasting en inwoner is van het Vlaamse

Gewest. Bovendien moet hij de Winwinlening opeisbaar hebben gesteld, al dan niet vervroegd, overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, §2.

Paragraaf 2 bepaalt dat de berekeningsgrondslag voor de eenmalige belastingvermindering bestaat uit het gedeelte van de hoofdsom dat in het belastbare tijdperk in kwestie definitief verloren is gegaan.

Indien de kredietgever een gedeelte van de Winwinlening recupereert, wordt slechts op het niet terugbetaalde gedeelte een belastingvermindering toegestaan.

Luidens paragraaf 3 bedraagt het maximumbedrag waarop de eenmalige belastingvermindering berekend wordt, 50.000 euro.

Paragraaf 4 legt het tarief waartegen de eenmalige belastingvermindering wordt berekend, vast op een eenduidig tarief van 30%.

Het eerste lid van paragraaf 5 stelt dat de eenmalige belastingvermindering wordt toegekend voor het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbaar tijdperk waarin vaststaat dat een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Winwinlening definitief verloren is.

Het tweede lid van paragraaf 5 draagt de Vlaamse Regering op om de wijze vast te leggen waarop moet bewezen worden dat een gedeelte of het geheel van de Winwinlening definitief verloren is. Dat zou, in het geval van faillissement, kunnen gebeuren aan de hand van een door de curator opgesteld attest waaruit blijkt dat geen uitkeringen meer kunnen worden verwacht.

Het laatste lid van paragraaf 5 stelt ten slotte dat de eenmalige belastingvermindering, in geval van overlijden van de kredietgever, wordt overgedragen aan zijn rechtverkrijgenden. De rechten van de rechtverkrijgenden moeten immers worden beschermd, aangezien zij een dubbel nadeel lijden:

- zij hebben geen recht op de jaarlijkse belastingvermindering;
- zij zijn schuldeiser van een startende onderneming, met alle financiële risico's vandien.

Paragraaf 6 specificeert dat de eenmalige belastingvermindering verrekend wordt met de per-

sonenbelasting na aftrek van de verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en na de onroerende voorheffing, bedoeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting en de belastingkredieten, bedoeld in artikelen 285 tot en met 289ter van hetzelfde wetboek.

Het eventuele overschot kan worden terugbetaald, maar is niet overdraagbaar.

Artikel 10

Dit artikel creëert de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om de Winwinlening een andere naam te geven. De Vlaamse Regering zou daartoe bijvoorbeeld kunnen beslissen, als zij van oordeel is dat een nieuwe naam zou bijdragen tot een verhoogd succes van de regeling die het decreet voorziet.

Artikel 11

Dit artikel vergt geen nadere toelichting.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Fientje MOERMAN

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 3 juni 2005

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende de Vriendenlening

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Vriendenlening: de lening of kredietovereenkomst die een natuurlijk persoon, buiten de context van zijn professionele activiteiten, afsluit met een KMO, en die voldoet aan de voorwaarden en voorschriften vastgelegd in dit decreet;
- 2° KMO: een kleine, middelgrote of micro-onderneming als gedefinieerd in aanbeveling 2003/361/EG van de Europese Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen daaraan, die hetzij wordt gevoerd door een zelfstandige, hetzij de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt;
- 3° zelfstandige: een natuurlijk persoon die op zelfstandige basis, een hoofdzakelijke beroepsactiviteit uitoefent die aanleiding kan geven tot de winsten of baten, vermeld in artikel 23, §1, van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992;
- 4° bestaande schulden: schulden die al bestonden voor de Vriendenlening afgesloten werd;
- 5° kredietnemer: de partij bij de Vriendenlening die hetzij de lener is, hetzij de persoon die onder de verbintenis van terugbetaling aan de medecontractant een kapitaal ontvangt;

6° kredietgever: de partij bij de Vriendenlening die hetzij de uitlener is, hetzij de persoon die onder de verbintenis van terugbetaling door de medecontractant een kapitaal ter beschikking stelt;

7° wettelijke rentevoet: de rentevoet gedefinieerd in artikel 2 van de Wet van 5 mei 1865 betreffende de lening tegen intrest, die bij een in de ministerraad overlegd koninklijk besluit kan worden gewijzigd.

HOOFDSTUK II

Partijen bij de Vriendenlening

Artikel 3

§1. De Vriendenlening wordt afgesloten tussen twee partijen: een kredietgever en een kredietnemer.

§2. De kredietnemer is een KMO die op het ogenblik van het afsluiten van de Vriendenlening niet langer dan drie volledige kalenderjaren is ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Op de datum waarop de Vriendenlening afgesloten wordt en gedurende de looptijd ervan ligt de voornaamste exploitatiezetel van de KMO op het grondgebied van het Vlaamse Gewest.

Als de KMO wordt gevoerd onder de rechtsvorm van een vennootschap, moet de vennootschap hetzij een handelsvennootschap zijn, hetzij een burgerlijke vennootschap die de rechtsvorm van een handelsvennootschap heeft aangenomen.

§3. De kredietgever is een natuurlijk persoon die de Vriendenlening verstrekt buiten de context van zijn professionele activiteiten.

De kredietgever kan geen werknemer van de kredietnemer zijn.

Gedurende de looptijd van de Vriendenlening, vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, kan de kredietgever geen kredietnemer zijn bij een andere Vriendenlening.

Vanaf 1 januari van het aanslagjaar waarin het fiscale voordeel, vermeld in hoofdstuk VII, voor het eerst toepassing vindt, en gedurende de daaropvolgende aanslagjaren waarin het fiscale voordeel toepassing blijft vinden, woont de kredietgever in het Vlaamse Gewest.

Als de kredietnemer een zelfstandige is, dan mag de kredietgever niet de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van de kredietnemer zijn.

Als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, dan mag de kredietgever niet een zaakvoerder, bestuurder of aandeelhouder van de vennootschap of de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van één van de zaakvoerders, bestuurders of aandeelhouders van de vennootschap zijn.

HOOFDSTUK III

Vormvoorwaarden, voorschriften en formaliteiten van de Vriendenlening

Artikel 4

§1. De Vriendenlening wordt op schriftelijke wijze weergegeven.

De akte die de Vriendenlening weergeeft, wordt opgesteld aan de hand van een modelformulier dat bij besluit van de Vlaamse Regering wordt vastgesteld.

§2. De Vlaamse Regering kan in het modelformulier, vermeld in §1, tweede lid, bepalen welke gegevens de partijen bij de Vriendenlening, hetzij over de partijen zelf, hetzij over de overeenkomst van de Vriendenlening moeten vermelden.

Artikel 5

§1. De Vriendenlening is achtergesteld zowel ten aanzien van de bestaande als van de toekomstige schulden van de kredietnemer.

De Vriendenlening heeft een vaste looptijd van acht jaar.

Het kapitaal dat in het kader van de Vriendenlening aan de kredietnemer uitgeleend of in krediet gegeven wordt, bedraagt ten hoogste 50.000 euro.

De rente die de kredietnemer verschuldigd is, wordt berekend en betaald op jaarbasis aan de hand van een in de Vriendenlening vastgelegde rentevoet. Die rentevoet mag niet hoger zijn dan de wettelijke rentevoet die van kracht is op de datum waarop de Vriendenlening afgesloten wordt, en mag niet lager zijn dan de helft van dezelfde wettelijke rentevoet.

De hoofdsom van de Vriendenlening moet in één keer terugbetaald worden.

§2. De Vriendenlening is vervroegd opeisbaar na formele ingebrekestelling door de kredietgever in de volgende gevallen:

- 1° in geval van faillissement of vrijwillige vereffening van de kredietnemer;
- 2° als een gerechtelijk akkoord wordt toegekend aan de kredietnemer;
- 3° als de kredietnemer een zelfstandige is, in geval van zijn overlijden;
- 4° als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt, als de vennootschap onder voorlopig bewindvoerder geplaatst wordt, dan wel wordt ontbonden;
- 5° in geval van een achterstand van meer dan drie maanden in de betaling van de jaarlijkse interesten van de Vriendenlening.

Artikel 6

§1. De akte die de Vriendenlening weergeeft, vermeldt uitdrukkelijk dat ze betrekking heeft op een Vriendenlening als vermeld in dit decreet.

De akte wordt in drie originele exemplaren opgesteld, waarvan één bestemd is voor elke partij, en één moet worden bezorgd aan de instantie, vermeld in §2, eerste lid.

De akte, vermeld in het tweede lid, identificeert de partijen en vermeldt minstens de volgende gegevens:

- 1° van de kredietgever: zijn voornaam of voornamen, zijn achternaam, woonplaats en rijksregisternummer;

- 2° van de kredietnemer die een zelfstandige is: zijn voornaam of voornamen, zijn achternaam, woonplaats en nummer van inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 3° van de kredietnemer die de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt: de naam van de vennootschap, haar rechtsvorm en het adres van haar zetel, de identiteit en de hoedanigheid van de personen die haar bij de sluiting van de Vriendenlening vertegenwoordigen, en haar nummer van inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 4° het doel van de Vriendenlening;
- 5° de interesten die jaarlijks op de Vriendenlening moeten worden betaald.

§2. Binnen een maand nadat de Vriendenlening afgesloten is, bezorgt de kredietgever een van de originele exemplaren van de akte, vermeld in §1, tweede lid, aan een door de Vlaamse Regering aan te wijzen instantie.

Binnen een maand na ontvangst van een origineel exemplaar van de akte van een Vriendenlening, gaat de instantie, vermeld in het eerste lid, op basis van de akte na of voldaan is aan de voorwaarden van dit decreet en zijn uitvoeringsmaatregelen. Als aan alle voorwaarden voldaan is, gaat de instantie over tot de registratie van de Vriendenlening.

De registratie, bedoeld in het tweede lid, bestaat uit het toekennen van een nummer aan de Vriendenlening en het opnemen van de Vriendenlening in een register. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden vastleggen waaraan dat register moet voldoen.

Binnen een week na registratie van een Vriendenlening, stelt de instantie, bedoeld in het eerste lid, de kredietgever op de hoogte van de registratie aan de hand van een brief, waarin minstens de volgende gegevens worden vermeld:

- 1° het nummer dat bij de registratie aan de Vriendenlening werd toegekend;
- 2° de interesten die jaarlijks op de Vriendenlening moeten worden betaald, zoals vermeld in §1, derde lid, 5°.

HOOFDSTUK IV

Bestemming en herkomst van het kapitaal dat in het kader van de Vriendenlening wordt geleend of ter beschikking wordt gesteld

Artikel 7

De kredietnemer gebruikt het in het kader van de Vriendenlening geleende of in krediet genomen kapitaal uitsluitend voor ondernemingsdoeleinden.

HOOFDSTUK VI

Jaarlijkse bewijslevering van interestbetalingen

Artikel 8

Te rekenen vanaf het jaar dat volgt op het jaar waarin de Vriendenlening is afgesloten, levert de kredietgever bij zijn aangifte van de inkomstenbelasting het bewijs dat hij de interesten op de Vriendenlening voor het belastbare tijdperk in kwestie ontvangen heeft.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het bewijs, vermeld in het eerste lid, geleverd moet worden.

De bewijslevering, vermeld in het eerste en tweede lid, is een noodzakelijke voorwaarde om van het fiscale voordeel, vermeld in hoofdstuk VII, te kunnen genieten.

HOOFDSTUK VII

Fiscale bepalingen

AFDELING I

Jaarlijkse belastingvermindering

Artikel 9

§1. Als een natuurlijk persoon die in het Vlaamse Gewest woont, een Vriendenlening afsluit, wordt in het voordeel van die natuurlijk persoon de hieronder omschreven belastingvermindering toegekend.

§2. Er wordt aan de kredietgever die onderworpen is aan de personenbelasting, een belastingvermindering verleend, berekend op basis van de bedragen die hij uitgeleend of in krediet gegeven heeft in het kader van een of meer Vriendenleningen.

§3. Het uitgeleende of in krediet gegeven bedrag dat voor het berekenen van de belastingvermindering in aanmerking komt, wordt beperkt tot 50.000 euro per belastingplichtige.

§4. De belastingvermindering wordt berekend volgens de volgende formule:

$2,5\% \times ((\text{het bedrag dat uitgeleend of in krediet gegeven was in het kader van Vriendenleningen op de eerste dag van het belastbare tijdperk in kwestie}) - (\text{het bedrag dat uitgeleend of in krediet gegeven was in het kader van Vriendenleningen op de laatste dag van het belastbare tijdperk in kwestie})) / 2.$

§5. De belastingvermindering wordt toegestaan voor acht opeenvolgende jaren, te beginnen met het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de Vriendenlening werd afgesloten.

De belastingvermindering wordt alleen verleend als de kredietgever per aanslagjaar bij de aangifte van de inkomstenbelasting het bewijs levert, vermeld in artikel 8, eerste en tweede lid.

Het fiscale voordeel wordt ontzegd voor het belastbare tijdperk waarvoor de bewijslevering ontbreekt, niet correct is, of onvolledig is.

Er is geen mogelijkheid tot overdracht van het gederfde fiscale voordeel naar volgende inkomstenjaren.

§6. De belastingvermindering wordt niet toegekend in de aanslagjaren waarin de belastingplichtige geen inwoner is van het Vlaamse Gewest.

Een inwoner van het Vlaamse Gewest is elk natuurlijk persoon die op 1 januari van het jaar waarnaar het aanslagjaar genoemd wordt, zijn woonplaats, in de zin van artikel 2 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, in het Vlaamse Gewest gevestigd heeft.

§7. Als de Vriendenlening niet langer voldoet aan de voorwaarden van dit decreet en zijn uitvoeringsmaatregelen, gaat het voordeel verloren voor de nog niet volledig verlopen aanslagjaren.

§8. De belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na aftrek van de overige verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en inzonderheid na de onroerende voorheffing, bedoeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting, bedoeld in artikel 285 tot en met 289ter van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, en de belastingkredieten, bedoeld in artikel 134, §3, van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992.

Het eventuele overschot kan worden terugbetaald, maar is niet overdraagbaar.

§9. De belastingvermindering ontslaat de kredietgever niet van het naleven van alle fiscale verplichtingen die voortvloeien uit de ontvangst van interesten in het kader van de Vriendenlening.

AFDELING II

Eenmalige belastingvermindering

Artikel 10

§1. Als een natuurlijk persoon die in het Vlaamse Gewest woont, een Vriendenlening heeft afgesloten en de kredietnemer de lening niet kan terugbetalen wegens faillissement of vrijwillige vereffening tijdens of binnen maximaal zes maanden na de looptijd van de lening, wordt aan de kredietgever een eenmalige belastingvermindering toegekend, zoals hieronder omschreven.

§2. Er wordt aan de kredietgever die onderworpen is aan de personenbelasting als de kredietnemer de lening niet kan terugbetalen wegens faillissement of vrijwillige vereffening tijdens of binnen maximaal zes maanden na de looptijd van de Vriendenlening, een eenmalige belastingvermindering toegekend, berekend op basis van het gedeelte van de hoofdsom van de Vriendenlening dat definitief verloren is.

§3. Het uitgeleende of in krediet gegeven bedrag dat voor de berekening van de eenmalige belastingvermindering in aanmerking komt, is beperkt tot 50.000 euro per belastingplichtige.

§4. De eenmalige belastingvermindering wordt berekend tegen een tarief van 30% op het gedeelte van de hoofdsom van de Vriendenlening dat definitief verloren is.

§5. De eenmalige belastingvermindering wordt toegekend voor het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin vaststaat dat een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Vriendenlening definitief verloren is.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop moet bewezen worden dat wegens faillissement of vrijwillige vereffening een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Vriendenlening definitief verloren is.

De eenmalige belastingvermindering wordt toegekend onder voorbehoud van verschoonbaarheidverklaring van de gefailleerde.

§6. De eenmalige belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na aftrek van de overige verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en inzonderheid na de onroerende voorheffing, vermeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting, vermeld in artikel 285 tot en met 289ter van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, en de belastingkredieten, vermeld in artikel 134, §3, van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992.

Het eventuele overschot kan worden terugbetaald, maar is niet overdraagbaar.

HOOFDSTUK VIII

Slotbepalingen

Artikel 11

De Vlaamse Regering kan beslissen om de Vriendenlening een andere naam te geven.

Artikel 12

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Brussel, 13 juli 2005
AG-IT/05-070

Aan mevrouw Fientje Moerman,
Vlaams minister van Economie,
Ondernemen, Wetenschap, Innovatie
en Buitenlandse Handel
Martelaarsplein 7

1000 BRUSSEL

Mevrouw de Minister,

Op 22 juni 2005 heeft u de SERV om advies gevraagd over het ontwerp van decreet betreffende de Vriendenlening.

De SERV heeft met betrekking tot dit ontwerp van decreet geen consensus kunnen bereiken. Dientengevolge deel ik u hierbij de standpunten van de samenstellende organisaties mee.

1. Standpunt van *Boerenbond, UNIZO en VOKA*, hierna genoemd als werkgeversorganisaties

Het ontwerpdecreet omtrent de Vriendenlening wordt door de werkgeversorganisaties als positief beoordeeld. Het betreft één van de maatregelen die tijdens de Ondernemersconferentie formeel werden onderschreven. De maatregel streeft ernaar tegemoet te komen aan een belangrijk actueel KMO-knelpunt: het vinden van voldoende en gepaste middelen voor de financiering van de bedrijfsactiviteiten als starter.

De Vriendenlening werd geconcipieerd als de Vlaamse versie van de Nederlandse Tante Agaath-regeling. Op 20 februari 2004 heeft de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring gehecht aan de introductie van de Vriendenlening. Met het ontwerpdecreet ligt nu een volledig uitgewerkt dossier voor. De werkgeversorganisaties wensen dan ook dat deze vorm van kredietverlening aan starters zo snel mogelijk van start kan gaan.

De door de formele durfkapitaalverschaffers als te riskant ingeschatte risicoperceptie verbonden aan relatief lage kapitaalbedragen, in combinatie met de arbeidsintensieve managementsbegeleiding en monitoringkosten, maken dat formele kredietverleners en risicokapitalisten minder geneigd zijn kleine participatie- en leningbedragen toe te kennen aan ondernemingen. Nochtans blijkt uit onderzoek dat vele ondernemers met een startkapitaal van minder dan € 60.000 kunnen beginnen.

Familie, vrienden en kennissen zijn echter goed vertrouwd met de ondernemer. Zij weten, via informele contacten, vrij goed welke geloofwaardigheid de ondernemer in spe bezit. Zij bezitten met andere woorden over kennis die andere marktpartijen (zoals banken en formele risicokapitaalverschaffers) niet of slechts zeer moeizaam kunnen opbouwen. Het is dan ook logisch dat de decreetgever de mensen uit de omgeving van de beginnende ondernemer aanmoedigt om ook effectief een financiële bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een beloftevol ondernemingsproject. Via een fiscale prikkel kan de Vlaamse overheid, in navolging van de Nederlandse, deze beleidsdoelstelling realiseren.

De ontwerptekst verwijst naar een Vlaams uitvoeringsbesluit. De werkgeversorganisaties verwachten dan ook spoedig een dergelijk besluit en vragen hierbij betrokken te worden. Als louter technische bemerking kan verwezen worden naar een mogelijk interpretatieprobleem bij het voorbehoud van verschoonbaarverklaring van de gefailleerde: de KMO-vennootschap/ontlener kan niet verschoonbaar verklaard worden (art. 81 Faillissementswet). Zulks in tegenstelling tot de handelaar natuurlijke persoon. Verliest de kredietgever aan een vennootschap dan de eenmalige belastingvermindering? Bedoeling is bedrieglijk opzet en misbruik tegen te gaan, maar de ontwerptekst lijkt hier te ver te gaan.

Het lijkt de werkgeversorganisaties evident dat de financiering van deze maatregel niet ten koste mag gaan van bestaande middelen voor economisch beleid. Er moeten voldoende nieuwe middelen ingeschreven worden in de Meerjarenbegroting.

Er kunnen ons inziens, vanuit administratief oogpunt, vragen gesteld worden bij het ontbreken van een minimum uit te lenen bedrag. Ook de verantwoording van de in de regeling aangehouden startperiode van 3 jaar is ons nog onduidelijk. Deze bemerkingen doen verder geen afbreuk aan onze positieve beoordeling.

2. Standpunt van ABVV, ACLVB en ACV, hierna genoemd als werknemersorganisaties

Met de Vriendenlening wil de Vlaamse regering een nieuwe financieringsvorm voor startende ondernemingen introduceren. De Vriendenlening is één van de maatregelen die werden afgesproken op de ondernemingsconferentie en is geïnspireerd op de Nederlandse Durfkapitaalregeling¹. De Vriendenlening heeft als doelstelling om via een fiscale korting de zoektocht van startende ondernemers met kleinere financieringsbehoeften (tot 50 000 euro) gemakkelijker te maken.

De werknemersorganisaties zijn geen voorstander van de Vriendenlening om de volgende redenen:

- gebrek aan een duidelijke maatschappelijke return;
- gebrek aan doelmatigheid en selectiviteit;
- onevenredige afwenteling van het investeringsrisico op de overheid;
- gevaar om de minder rendabele ondernemingsactiviteiten te ondersteunen;
- groot deadweight-effect: De regeling geeft geen wezenlijke stimulans aan risico-averse personen om geld te lenen;
- grote kans op budgettaire ontsparingen;

Ten gronde

De werknemersorganisaties zijn voorstander van een economisch beleid waarbij aan ondernemingen kansen worden geboden om op te starten en door te groeien. Eén van de doelstellingen van het Pact van Vilvoorde, dat door de Vlaamse sociale partners onderschreven werd, is trouwens het bevorderen van starters. Op termijn moet dit beleid ook leiden tot meer duurzame werkgelegenheid in Vlaanderen.

De Vriendenlening heeft echter geen duidelijke maatschappelijke return voor ogen. Middelen die aan de overheid en dus de gemeenschap in het algemeen toekomen via de personenbelasting, worden uitgegeven ten gunste van startende ondernemers zonder dat daar iets aan maatschappelijke return tegenover staat. Door het generische karakter van de maatregel worden overheidsmiddelen ondoelmatig en niet-selectief ingezet om investeringen te bevorderen in startende ondernemingen die niet aan de nodige financiële middelen geraken. Nergens in het ontwerpdecreet wordt aangegeven welk soort van ondernemingen men hiermee wil gaan stimuleren. Niet elke soort ondernemerschap moet worden gecultiveerd:

¹De Durfkapitaalregeling is de nieuwe naam voor wat vroeger de Tante Agaathregeling werd genoemd.

Moeten we nieuw ondernemerschap bevorderen in medische en paramedische beroepen, als de federale overheid en het departement Onderwijs (toelatingsexamens) dit ontmoedigen? Moeten we commerciële bejaardenhuizen uit de grond stampen, als de Minister van Welzijn dit precies probeert te vermijden, omwille van een aantal incidenten in die branche? Door deze niet-selectieve aanpak is het voor kredietverlener even interessant om te investeren in een innovatieve KMO met doorgroeipotentieel naar de toekomst (ook naar tewerkstelling) als in de horecazaak van om de hoek. Het hoeft niet gezegd dat de eerste investering duidelijk meer maatschappelijke meerwaarde creëert dan de tweede investering. Overheidsmaatregelen die pogen investeringen in private ondernemingen te stimuleren, dienen gericht te zijn op die bedrijven die een aanzienlijk groeipotentieel hebben en nood hebben aan durfkapitaal, maar waarvoor de markt niet geïnteresseerd is. Deze ondernemingen moeten positieve effecten genereren voor de tewerkstelling en de toegevoegde waarde in Vlaanderen.

Met de Vriendenlening wordt het investeringsrisico bovendien op een disproportionele manier afgewenteld op de overheid. Bij elke lening betaalt de overheid gegarandeerd 20% van het geïnvesteerde bedrag terug via de personenbelasting (2,5% x 8 jaren). Daar staat geen garantie tegenover dat het uitgeleende bedrag ook op een goede manier besteed zal worden, aangezien het investeringsgedrag van de kredietverlener aan geen enkele voorwaarde wordt onderworpen. Het wordt immers aan de kredietverlener overgelaten om te beslissen aan wie hij leent, ongeacht het potentieel rendement van de betreffende onderneming. In het decreet is er geen tussenkomst van een investeringsfonds voorzien. Elke particulier kan dus zonder enige kennis van zaken of enige praktijkervaring investeringsbeslissingen nemen en wordt daarvoor gegarandeerd beloond door de overheid.

Via de Vriendenlening zal men vaak net de niet-rendabele ondernemingen gaan ondersteunen. Dat dergelijke startende KMO's via de normale financieringsmechanismen (banken en private kapitaalfondsen) niet aan kapitaal geraken heeft niet zozeer te maken met een gebrek aan risicokapitaal, maar wel met het feit dat men zich vragen kan stellen bij de overlevingskansen van de betrokken KMO. De Vriendenlening maakt het voor de ondernemer, die bij zijn vraag naar een lening bij de bank botving, gemakkelijker om zijn onrendabele activiteiten te blijven financieren met geld van vrienden. Bovendien wordt het risico voor de kredietverlener nog meer afgewenteld op de overheid door de eenmalige belastingvermindering van 30% van het niet terugbetaalde bedrag ingeval van faling of vrijwillige vereffening. We zijn van oordeel dat de overheid niet blind de maatschappij moet laten opdraaien voor ongecontroleerde beslissingen van particulieren. Men zou dit ten dele reeds kunnen opvangen door een erkenningssysteem voor de leningen in te bouwen. De heffingskorting op de personenbelasting zou kunnen worden afhankelijk gemaakt van een verplicht voorafgaand advies dat wordt verleend door een instelling die de levensvatbaarheid van de betrokken onderneming kan inschatten.

Ook vanuit fiscaal oogpunt roept de maatregel heel wat vraagtekens op.

Uit studies² over de Nederlandse Durfkapitaalregeling blijkt ook dat dergelijke maatregelen vooral een zwaar “deadweight-effect” teweegbrengen. Het zijn vooral de kapitaalcrachtige particulieren, die sowieso al investeren en dus geen extra prikkels nodig hebben, die van het fiscale voordeel zullen genieten.

Daarnaast wordt hier weer een fiscale maatregel ingevoerd zonder dat dit wordt ingepast in een globale visie op het fiscaal beleid vanuit de Vlaamse overheid. De SERV kaartte dit reeds aan in haar advies over de ARKimedesregeling (20/01/2003). Het algemene beoordelingskader voor fiscale maatregelen is er nog steeds niet.

We constateren ook dat Vlamingen die in het Brussels Gewest wonen geen korting op de personenbelasting kunnen krijgen wanneer zij investeren in startende ondernemingen in het Vlaams Gewest. Vlaamse fiscale maatregelen zijn immers alleen van toepassing op personen die in het Vlaams Gewest wonen. Ook personen die in Vlaanderen tewerkgesteld zijn, maar inwoner zijn van bepaalde grensstaten kunnen geen aanspraak maken op de maatregel. Het gaat hier om inwoners van landen waar de bilaterale dubbelbelastingbedragen de belastingplicht in het werkland – in casu België – leggen. De kans bestaat daarom dat de maatregel ook in strijd is met het vrij verkeer van personen in de Europese Unie.

Zowel op het Vlaamse beleidsniveau als op het federale niveau bestaan reeds een hele reeks van ondersteunende maatregelen naar ondernemingen toe met allen min of meer dezelfde doelstelling: de ondersteuning van startende KMO's. De Waarborgregeling en het ARKimedesfonds zijn de meest recente initiatieven. Nu wordt er naast deze regelingen nog eens een nieuwe maatregel gecreëerd, zonder dat men nog maar een evaluatie heeft van de bestaande systemen om startende ondernemingen te ondersteunen. Een rationalisering en stroomlijning van de steunmaatregelen dringt zich op.

Bovendien is de reguleringsimpactanalyse bijzonder beperkt uitgewerkt. Er worden naast de Vriendenlening geen alternatieven voorgesteld om het probleem –onderfinanciering van startende ondernemingen – aan te pakken. Enkel de nuloptie wordt aangehouden als “alternatief”. Er wordt geen duiding of verantwoording gegeven bij het gebruik van het specifieke beleidsinstrument van de heffingskorting. Tevens wordt er geen enkele evaluatie gemaakt van de te verwachte positieve en negatieve effecten op andere beleidsdomeinen. Bovendien wordt in de RIA rijkelijk geput uit de nota van de Vlaamse Regering, terwijl men toch mag verwachten dat een grondigere analyse zou uitgewerkt worden.

² “De markt voor informal investors, Eindrapport uitgebracht in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, Amersfoort 2003”

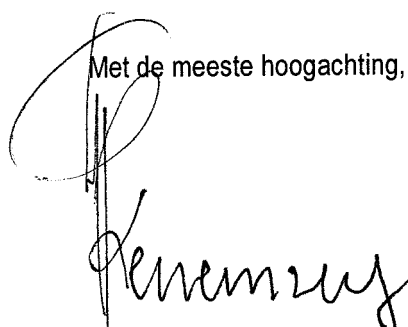
Er dient ook gewezen te worden op de begrotingsimpact van de maatregel. Volgens de berekeningen en hypothesen³ van het kabinet is die niet zo groot. Maar er is weinig cijfermateriaal aanwezig om deze hypothesen te kunnen onderbouwen. Los van de vraag of de gehanteerde hypothesen correct zijn geeft de Inspectie van Financiën in haar advies aan dat het voorstel budgettair niet gedekt is. Ze wijst er ook op dat de Durfkapitaalregeling in Nederland tot budgettaire ontsporingen heeft geleid. Om die reden werd de maatregel in Nederland ook bijgestuurd en ingeperkt.

Daarenboven stelt zich de vraag of de beheerskosten van de regeling wel te verantwoorden zijn. Vanaf 2006 worden deze geschat op 100 000 euro per jaar en dit terwijl de eerste belastingsvermindering maar pas vanaf 2008 voelbaar zal zijn en een impact zal hebben van 156 250 euro in dat jaar (nauwelijks meer dan de beheerskost van de maatregel).

De werknemersorganisaties vinden het wel positief dat de Vriendenlening slechts kan worden afgesloten ten gunste van ondernemingen die maximaal drie jaar zijn ingeschreven bij de Kruispuntbank Ondernemingen. Uit de ervaringen met de Nederlandse Durfkapitaalregeling blijkt immers dat het overgrote deel van de leningen werd gebruikt om bedrijfsovernames te financieren.

Ik hoop, Mevrouw de Minister, u hiermee van dienst te zijn.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

³ Gemiddelde uitgeleend bedrag = 25 000 euro; Aantal afgesloten leningen in opstartperiode= 22% van het aantal in Nederland tijdens de opstartperiode; Op kruissnelheid is de budgettaire kost 6x groter dan in de opstartfase;

ADVIES VAN HET REKENHOF

REKENHOF

Ontwerp van decreet betreffende de
Vriendenlening
voorgelegd door de Vlaamse regering

ADVIES VAN HET REKENHOF

Advies vastgesteld in algemene vergadering van 13 juli 2005

INLEIDING

Overeenkomstig artikel 9bis van de bijzondere wet van 16 januari 1989 *betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten* (financieringswet), ingevoegd met artikel 12 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 *tot herfinanciering van de gemeenschappen en de uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten*, worden ontworpen of voorstellen van decreet of ordonnantie die uitvoering geven aan de gewestelijke fiscale autonomie inzake de personenbelasting, voor advies aan het Rekenhof voorgelegd.

Onverminderd zijn algemene bevoegdheden geeft het Rekenhof, in het kader van het respect van de fiscale loyaliteit, een gedocumenteerd en gemotiveerd advies over de naleving van de maximumpercentages en het principe inzake progressiviteit. De algemene vergadering van het Rekenhof deelt zijn advies mee aan de federale regering en de gewestregeringen binnen een maand na ontvangst van het ontwerp of voorstel.

Met de brief van 10 juni 2005 van de heer VAN MECHELEN, Vlaams Minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, heeft de Vlaamse regering het ontwerp van decreet *betreffende de Vriendenlening* voor advies aan het Rekenhof voorgelegd.

Het Rekenhof heeft het ontwerp van decreet ontvangen op 13 juni 2005 en met brieven A4-3.095.578 B1 tot B6, en L1 en L2, van 21 juni 2005, de ontvangst van het ontwerp aan de regeringen gemeld.

Het Rekenhof heeft zijn advies over het ontwerp van decreet *betreffende de Vriendenlening* vastgesteld in algemene vergadering van 13 juli 2005.

Zoals voorgeschreven in artikel 9bis van de financieringswet, moet voormeld advies zijn gebaseerd op een transparant en uniform evaluatiemodel. Onderhavig advies over het ontwerp van decreet is gesteund op het evaluatiemodel dat het Rekenhof in algemene vergadering van 27 maart 2002 heeft vastgesteld en dat het ingevolge de beslissing van het Overlegcomité van 10 maart 2004 heeft aangepast in zijn algemene vergadering van heden.

In dat evaluatiemodel zijn de onderzoeksitems opgesomd aan de hand waarvan wordt getoetst of een ontwerp of voorstel voldoet aan de bepalingen van de financieringswet.

Het advies is op dezelfde manier gestructureerd en geeft de bevindingen weer voor de onderzoeksitems die toepasselijk zijn op het voorliggende ontwerp (naar die items wordt verwezen door het nummer tussen vierkante haken). Overeenkomstig de vijf hoofdstukken van het evaluatiemodel is het advies ingedeeld in vijf delen die handelen over:

1. vorm en inhoud van het voorwerp van de adviesvraag en tijdstip van de voorlegging;
2. de overeenstemming van de fiscale maatregel met de wettelijke voorwaarden;
3. de documentatie en de cijfermatige onderbouwing van de adviesvraag;
4. de naleving van het maximumpercentage;
5. de naleving van het principe van de progressiviteit.

Vooraf signaleert het Rekenhof twee correcties die in de tekst van het ontwerp zijn aan te brengen:

- in artikel 9, §4, moet in de formule van de jaarlijkse belastingvermindering een plusteken staan in plaats van een minteken;
- in hetzelfde artikel, §6, tweede lid, moet worden verwezen naar artikel 3 (i.p.v. artikel 2) van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992.

* *

*

1. Vorm en inhoud van het voorwerp van de adviesvraag en tijdstip van de voorlegging

Het ontwerp van decreet *betreffende de Vriendenlening* waarover het advies wordt gevraagd, is een ontwerp van initieel decreet van het Vlaams Gewest. [1.1.1]

Het ontwerp bepaalt dat aan iedere natuurlijke persoon, woonachtig in het Vlaamse Gewest en onderworpen aan de personenbelasting, die als kredietgever een Vriendenlening afsluit, een jaarlijkse belastingvermindering wordt toegekend die wordt berekend op basis van de uitgeleende of in krediet gegeven bedragen. Ten tweede is voorzien in een eenmalige belastingvermindering die evenredig is met het definitief verloren gedeelte van de hoofdsom indien de lening niet kan worden terugbetaald. De fiscale maatregelen kunnen bijgevolg worden gekwalificeerd als een algemene belastingvermindering bedoeld in artikel 9, §1, derde lid, 2°, van de financieringswet. [1.2.7]

Het ontwerp dat met brief van 10 juni 2005 aan het Rekenhof werd voorgelegd werd nog niet neergelegd in het Vlaams Parlement. [1.3.1]

Het ontwerp werd met brieven van 10 juni 2005 aan de federale regering en aan de andere gewestregeringen meegedeeld. [1.4]

Het Rekenhof constateert dat vorm en inhoud van het voorwerp van de adviesvraag, het tijdstip van de voorlegging aan het Rekenhof en de gelijktijdige mededeling van het ontwerp aan de regeringen, beantwoorden aan de bepalingen van artikel 9bis, eerste lid, van de financieringswet.

2. Overeenstemming van de fiscale maatregel met de wettelijke voorwaarden

De fiscale bepalingen zijn opgenomen in de artikelen 9 en 10 van het ontwerp. Die handelen respectievelijk over de jaarlijkse belastingvermindering die gedurende de achtjarige looptijd van de Vriendenlening aan de kredietgever wordt toegekend en over de eenmalige belastingvermindering die wordt toegekend wanneer de lening niet kan worden terugbetaald.

Beide belastingverminderingen worden met de personenbelasting verrekend, na aftrek van de overige verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen, en het eventuele overschot kan worden terugbetaald (artikel 9, §8, en artikel 10, §6) De belastingvermindering heeft bijgevolg betrekking op de personenbelasting. [2.1.1]

De jaarlijkse belastingvermindering wordt slechts toegekend voor de aanslagjaren dat de belastingplichtige inwoner is van het Vlaams Gewest, d.w.z. dat hij op 1 januari van het aanslagjaar overeenkomstig artikel 3 van het Wetboek van de Inkomstenbelasting 1992, zijn woonplaats heeft in het Vlaams Gewest (artikel 9, §6). De jaarlijkse belastingvermindering geldt bijgevolg uitsluitend de belastingplichtigen met fiscale woonplaats in het Vlaams Gewest. [2.1.2]

Wat de eenmalige belastingvermindering betreft is in artikel 10, §1, gesteld dat ze wordt toegekend aan een natuurlijke persoon die in het Vlaamse Gewest woont en die een Vriendenlening heeft afgesloten. Het decreetontwerp bepaalt echter niet dat de belastingplichtige zijn fiscale woonplaats in het Vlaamse Gewest moet hebben tijdens het aanslagjaar waarvoor de eenmalige vermindering wordt toegekend¹. Aangezien de gewesten slechts belastingverminderingen of –vermeerderingen kunnen invoeren op basis van de lokalisatie van de personenbelasting, beveelt het Rekenhof aan dat de vereiste van de fiscale woonplaats uitdrukkelijk in de ontwerp tekst zou worden opgenomen.

De belastingverminderingen worden toegekend aan de belastingplichtigen die als kredietgever een Vriendenlening hebben afgesloten. De kredietnemers van die leningen zijn KMO's die bij het afsluiten van de lening minder dan drie kalenderjaren zijn ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen (artikel 3, §2). Zoals vermeld in de Memorie van toelichting vormt de Vriendenlening ten aanzien van de ARKimedees-regeling een complementair instrument om risicokapitaal aan te trekken voor investering in jonge KMO's. De afbakening van de belastingplichtigen die voor de maatregel in aanmerking komen berust op een criterium dat in relatie staat tot het economisch beleid van het gewest. De algemene belastingverminderingen zijn dus verbonden met een bevoegdheid van de gewesten. [2.3.1]

De jaarlijkse belastingvermindering die gedurende de achtjarige looptijd van de Vriendenlening wordt toegekend bedraagt 2,5% van het uitgeleende of in krediet gegeven bedrag (artikel 9, §4)², bedrag dat evenwel beperkt wordt tot 50.000 EUR per belastingplichtige (artikel 9, §3). De eenmalige belastingvermindering die wordt toegekend wanneer de lening niet kan worden terugbetaald bedraagt 30% van het gedeelte van de hoofdsom dat definitief verloren is (artikel 10, §4). De jaarlijkse en de eenmalige belastingvermindering nemen beide de vorm aan van een aftrek ten aanzien van de verschuldigde personenbelasting die evenredig is met het uitgeleende bedrag en bijgevolg uitsluitend een functie is van een variabele eigen aan de maatregel verbonden met een gewestelijke bevoegdheid. [2.3.2]

¹ Dat is het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin definitief wordt vastgesteld dat de hoofdsom gedeeltelijk of geheel verloren is (artikel 10, §5) .

² In het eerste aanslagjaar, i.e. het aanslagjaar dat is verbonden aan het belastbaar tijdperk waarin de Vriendenlening is afgesloten, bedraagt de belastingvermindering slechts de helft.

Het Rekenhof constateert dat de jaarlijkse en de eenmalige algemene belastingvermindering betrekking hebben op de personenbelasting, dat de verminderingen, op voorwaarde dat het ontwerp dit ook voor de eenmalige belastingvermindering uitdrukkelijk zal vermelden, uitsluitend gelden voor de belastingplichtigen met fiscale woonplaats in het Vlaams Gewest, en dat ze de vorm aannemen van een aftrek ten aanzien van de verschuldigde personenbelasting die functie is van een variabele verbonden met de bevoegdheden van de gewesten. De fiscale maatregelen beantwoorden bijgevolg aan de bepalingen van artikel 6, §2, eerste lid, 4°, artikel 6, §2, tweede lid, en van artikel 7, §1, 1°, van de financieringswet.

3. Documentatie en de cijfermatige onderbouwing van de adviesvraag

Bij het ontwerp zijn volgende documenten gevoegd:

- Memorie van toelichting
- Uittreksel uit de notulen van de vergadering van 3 juni 2005 van de Vlaamse regering
- Nota van de Vlaamse Minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel aan de leden van de Vlaamse regering
- Beleidsondersteunende nota omtrent ontwerpdecreet Vriendenlening (studie uitgevoerd door het Steunpunt Ondernemerschap, Ondernemingen en Innovatie)
- Reguleringsimpactanalyse voor het decreet betreffende de Vriendenlening
- Nota's van de Inspectie van Financiën van 25, 26 en 30 mei 2005

Deze documenten geven een vrij volledig beeld van het kader, de doelstelling en de opzet van het ontwerp evenals van de techniek en het effect van de jaarlijkse en van de eenmalige belastingvermindering.

Wat de al bestaande fiscale maatregelen betreft, namelijk die van het decreet van 19 december 2003 *betreffende het activeren van risicokapitaal in Vlaanderen* (ARK-decreet) en die van het ontwerp van decreet *houdende invoering van een forfaitaire vermindering in de personenbelasting*, kan worden teruggегреpen naar de documentatie die bij het laatstgenoemde ontwerp was gevoegd.

De documentatie en het cijfermateriaal volstaan om de draagwijdte en het financiële effect van de nieuwe en de bestaande maatregelen te kunnen beoordelen. [3.1]

Uit de notulen van de vergadering van 3 juni 2005 van de Vlaamse regering blijkt dat de Vlaamse minister van Financiën en Begroting ermee is belast het ontwerp gelijktijdig met de voorlegging aan het Rekenhof, naar de federale Minister van Financiën te sturen met het oog op het overleg inzake de technische uitvoerbaarheid. Dit overleg heeft nog niet plaatsgevonden zodat de resultaten ervan niet konden worden bijgevoegd. Zij zijn evenwel voor het advies niet noodzakelijk. [3.3]

Het Rekenhof constateert dat de documentatie en de cijfermatige onderbouwing van het ontwerp voldoende zijn om te beantwoorden aan het vereiste van artikel 9bis, eerste lid, in fine, van de financieringswet.

4. Naleving van het maximumpercentage

4.1 Toepasselijk aanslagjaar

Artikel 12 van het ontwerp stipuleert dat de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding van het decreet bepaalt. In de Nota aan de Vlaamse Regering wordt in het vooruitzicht gesteld dat de regeling ingaat in 2006. Voor de vriendenleningen die tijdens dat jaar worden afgesloten zal een eerste jaarlijkse belastingvermindering worden toegekend in het aanslagjaar 2007. Aangezien het Rekenhof de effecten van fiscale maatregelen evalueert voor het aanslagjaar waarin die effecten voor het eerst optreden, dient de naleving van het maximumpercentage te worden onderzocht voor het aanslagjaar 2007. [4.1]

Omdat de effecten in dat eerste aanslagjaar nog vrij gering zijn – de jaarlijkse belastingvermindering wordt slechts berekend op de helft van het leningbedrag; de eenmalige belastingvermindering sorteert nog geen effect; er is nog geen cumulatie van leningen die in opeenvolgende jaren zijn afgesloten – en gelet op de tijdhorizon van de andere bestaande fiscale maatregelen, worden ter informatie ook de effecten berekend voor de aanslagjaren 2008 tot en met 2010.

4.2 Gelokaliseerde opbrengst van de personenbelasting

De in het Vlaams Gewest gelokaliseerde opbrengst van de personenbelasting die voor het aanslagjaar 2007 wordt vastgesteld op basis van de laatst bekende gegevens op de datum bedoeld in artikel 359 van het Wetboek der Inkomstenbelastingen 1992, is de gelokaliseerde opbrengst van het aanslagjaar 2003, vastgesteld op 30 juni 2004. Die opbrengst bedraagt **19.435.219.198 EUR**³. [4.2]

4.3 Maximumbedrag voor het globale effect van de fiscale maatregelen

Het maximumpercentage dat toepasselijk is vanaf het aanslagjaar 2004, is in artikel 9, §1, derde lid, van de financieringswet bepaald op 6,75 %. Toepassing van dit percentage op de voor het aanslagjaar 2007 vastgestelde gelokaliseerde opbrengst van de personenbelasting geeft het maximumbedrag voor het globale effect van de fiscale maatregelen. Dit toegelaten maximum bedraagt **1.311.877.296 EUR**. [4.3]

4.4 Effect van de nieuwe en van de bestaande maatregelen

De jaarlijkse belastingvermindering bedraagt 2,5% van het leningbedrag (de helft ervan in het eerste aanslagjaar); de eenmalige belastingvermindering bedraagt 30% van het definitief verloren gedeelte van de hoofdsom. Om de effecten te bepalen moet het totale leningbedrag en het totaal van de verloren gedeelten van de hoofdsom worden geraamd.

³ Bron: Aangepaste Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2005, *Parl. St.*, Kamer 2004-2005, DOC 51 1747/ 001, 99.

In de “Beleidsondersteunende nota omtrent ontwerpdecreet Vriendenlening” die bij het ontwerp was gevoegd zijn voor die ramingen drie scenario’s voorgesteld. Daarvan werd dat met het grootste effect behouden.

Dit scenario gaat uit van volgende onderstellingen:

- van de 67.830 KMO’s die minder dan drie jaar zijn ingeschreven in de kruispuntbank voor ondernemingen zal elk jaar opeenvolgend 3% een vriendenlening afsluiten voor een gemiddelde leningbedrag van 30.000 EUR;
- vanaf het tweede jaar, zal jaarlijks 4,5% van de deelnemende KMO’s de lening niet kunnen terugbetalen en het definitief verloren gedeelte van de hoofdsom bedraagt 70%.

Het effect van de jaarlijkse en de eenmalige belastingvermindering bedraagt dan voor de aanslagjaren 2007 tot 2010:

<i>bedragen in EUR</i>				
	2007	2008	2009	2010
jaarlijkse vermindering	763.088	2.220.585	3.612.494	4.941.768
eenmalige vermindering	0	576.894	1.127.828	1.653.970
Totaal	763.088	2.797.479	4.740.322	6.595.738

Om het totale effect van de nieuwe en de bestaande maatregelen te bekomen, dienen hieraan het effect van het ARK-decreet en van het ontwerp van decreet houdende invoering van een forfaitaire vermindering in de personenbelasting, te worden toegevoegd. Die effecten werden vermeld in het advies over het laatstgenoemde ontwerp dat het Rekenhof in zijn algemene vergadering van 4 maart 2005 heeft vastgesteld.

Onderstaande tabel geeft het totale effect, evenals het bereikte percentage van het maximumbedrag en van de gelokaliseerde opbrengst van de personenbelasting.

	2007	2008	2009	2010
ARK-decreet	13.125.000	13.125.000	19.687.500	13.125.000
forfaitaire belastingvermindering	0	76.542.063	93.218.175	523.357.200
Vriendenlening	763.088	2.797.479	4.740.322	6.595.738
totale effect	13.888.088	92.464.542	117.645.997	543.077.938
% van maximumbedrag	1,06%	7,05%	8,97%	41,40%
% van gelokaliseerde opbrengst	0,07%	0,48%	0,61%	2,79%

4.5 Vergelijking van het totale effect met het maximumbedrag

Het totale effect van de nieuwe en van de bestaande maatregelen blijft meer dan voldoende beneden het toegelaten maximumbedrag van **1.311.877.296** EUR. Zelfs in het aanslagjaar 2010, wanneer het effect van de forfaitaire belastingvermindering aanzienlijk toeneemt, bedraagt het totale effect 41,40% van het toegelaten maximum en 2,79% van de gelokaliseerde opbrengst van de personenbelasting. Het effect van de jaarlijkse en de eenmalige belastingverminderingen van de vriendenlening heeft in het totale effect een veeleer gering aandeel.

Het Rekenhof constateert dat de jaarlijkse en de eenmalige belastingvermindering van het ontwerp wat het effect ervan betreft voldoet aan de bepaling in artikel 9, §1, derde lid, van de financieringswet, dat bepaalt dat het globale effect van de fiscale maatregelen van een gewest, het maximumpercentage van de gelokaliseerde opbrengst van de personenbelasting niet mag overschrijden.

5. Naleving van het principe van de progressiviteit

De jaarlijkse belastingvermindering bedraagt 2,5% van het uitgeleende of in krediet gegeven bedrag (of van de helft daarvan in het eerste jaar). De eenmalige vermindering bedraagt 30% van het gedeelte van de hoofdsom van de lening dat definitief verloren is. Beide verminderingen zijn bijgevolg uitsluitend een functie van een variabele (leningbedrag of verloren gedeelte van de hoofdsom) die verbonden is met een bevoegdheid van het gewest.

In dat geval wordt de naleving van het principe van de progressiviteit getoetst op basis van de hypothese dat de belastingplichtigen op identieke wijze gebruik maken van de maatregel; d.w.z. dat de toetsing afzonderlijk wordt uitgevoerd voor elke deelpopulatie van belastingplichtigen waarvoor de variabele dezelfde waarde aanneemt.

Aangezien binnen elke deelpopulatie van belastingplichtigen met gelijk leningbedrag of met gelijk verloren gedeelte van de hoofdsom, de jaarlijkse belastingvermindering, respectievelijk de eenmalige belastingvermindering, ook gelijk zal zijn, nemen die verminderingen de vorm aan van een niet-gedifferentieerde forfaitaire korting, zodat aan het principe van de progressiviteit is voldaan. [5.1]

Het Rekenhof constateert dat de jaarlijkse belastingvermindering en de eenmalige belastingvermindering het principe van de progressiviteit, zoals het is gedefinieerd in het artikel 9, §1, vierde lid, van de financieringswet, eerbiedigen.

BESLUIT

De fiscale maatregelen van het ontwerp van decreet *betreffende de Vriendenlening*, werden aan de hand van het evaluatiemodel getoetst aan de bepalingen van de financieringswet.

Gelet op de resultaten van die toetsing kan het advies van het Rekenhof over de naleving van het maximumpercentage en het principe van de progressiviteit als volgt worden samengevat:

- de fiscale maatregelen eerbiedigen het maximumpercentage; het totale effect van de jaarlijkse en de eenmalige belastingvermindering, van de forfaitaire belastingvermindering en van het belastingkrediet van het ARK-decreet is kleiner dan het maximumpercentage van de gelokaliseerde personenbelasting;
- de fiscale maatregelen eerbiedigen het principe van de progressiviteit.

ADVIES VAN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIËN

NOTA AAN DE HEER
VICE-EERSTE MINISTER EN
MINISTER VAN FINANCIËN
(t.a.v. de heer Ludo VANDEVELDE)

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
AFZ/2005-1007-1

bijlage(n)

Ontwerp van decreet betreffende de Vriendenlening

Bij mail van 29-8-2005 zijn door de beleidscel de volgende stukken toegezonden aan de Administratie van Fiscale Zaken:

- een ontwerp van decreet betreffende de vriendenlening;
- de bijhorende memorie van toelichting;
- een beleidsnota aan de Vlaamse Regering;
- een advies van de Inspecteur van financiën;
- een regulariseringsimpactanalyse.

De AFZ heeft tot op heden geen officiële vraag om advies uitgaande van de Vlaamse Regering ontvangen. Het navolgende advies mag echter in voorkomend geval worden beschouwd als de officiële reactie vanwege de administratie op een dergelijk officieel verzoek voor zover de teksten ongewijzigd zouden zijn.

I. Algemene opmerkingen

1. Het voorgelegde ontwerp van decreet bevat zeer weinig elementen die de uitwisseling van inlichtingen regelen tussen de federale en de Vlaamse administratie. Dit is nochtans van belang aangezien heel wat voorwaarden om de belastingverminderingen toe te kennen afhankelijk zijn van het vervullen van voorwaarden die enkel door de Vlaamse administratie kunnen worden geverifieerd. Indien het evenwel de bedoeling is de controle op de juiste toepassing van het decreet met betrekking tot de belastingvermindering volledig over te laten aan de federale administratie, dan moet worden opgemerkt dat de federale administratie niet akkoord kan gaan heeft ten overstaan van een dergelijke verzwaring van haar taken ten behoeve van een gewestmaterie.

Aanvullende informatie betreffende deze briefwisseling kan verkregen worden bij:

Dienst : 3/2

Tel. 02 336 29 17 - Fax. 02 336 17 66

E-mail: info.afzaaf@minfin.fed.be

.be

Georges De Bolle

Auditeur-generaal van Financiën

Tel. 02 336 24 54

E-mail: georges.debolle@minfin.fed.be

Openingsuren of na afspraak

2. Er worden twee belastingverminderingen ingevoerd, de ene gedurende de looptijd van 8 jaar van de Vriendenlening (een jaarlijkse belastingvermindering), de andere wanneer blijkt dat de terugbetaling definitief verloren is (een eenmalige belastingvermindering).

Wat de jaarlijkse belastingvermindering betreft, is het vreemd dat een berekeningsbasis wordt vastgesteld gebaseerd op het uitstaande saldo bij het begin en het einde van het jaar. Hierdoor lijkt het de bedoeling te zijn gedurende 8 aanslagjaren een belastingvermindering toe te staan op het gemiddeld bedrag dat ieder jaar wordt afbetaald. Anderzijds zegt artikel 5, § 1, 5e lid, van het ontwerp het volgende: *"De hoofdsom van de Vriendenlening moet in één keer terugbetaald worden."* De beide bepalingen lijken derhalve in tegenspraak met elkaar.

Indien artikel 5, § 1, 5e lid, van het ontwerp wordt nageleefd, dan geeft de formule in artikel 9, § 4, van het ontwerp als resultaat dat er 7 jaar lang geen belastingvermindering is want door het minteken is de teller van de breuk in de formule = 0.

In het laatste jaar zal daarentegen 2,5 % van het totale bedrag als vermindering worden toegekend (dit zou dus volgens het decreet kunnen oplopen tot 2,5 % van 50.000 = 1.250 EUR) **indien** de lening op 1 januari van een bepaald jaar is aangegaan. Bij afsluiting van de vriendenlening op eender welke andere datum van het jaar, is het jaar van terugbetaling het negende jaar en is er geen vermindering meer mogelijk (zie immers artikel 9, § 5, eerste lid: *"De belastingvermindering wordt toegestaan voor acht opeenvolgende jaren, te beginnen met het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de Vriendenlening werd afgesloten."*).

Als het derhalve de bedoeling is de belastingplichtige gedurende 8 aanslagjaren een vermindering te geven die 2,5 % bedraagt van het leningbedrag, dan hoeft die formule in artikel 9, § 4, niet te worden behouden. In dat geval is er echter nooit een vermindering mogelijk in het jaar van terugbetaling tenzij wanneer de lening is aangegaan op 1 januari van een jaar. Een andere mogelijkheid zou ook kunnen zijn om gedurende de totaliteit van de duurtijd een vermindering te geven, waarbij het eerste en het laatste jaar pro rata temporis worden beperkt. Ook in zo een geval wordt in totaal $8 \times 2,5 \%$ gegeven.

Wanneer meerdere Vriendenleningen zijn afgesloten door dezelfde persoon, dan kan hij slechts eenmaal 50.000 EUR in aanmerking nemen voor de belastingvermindering (artikel 9, § 3; op voorwaarde dat onder "het uitgeleende of in krediet gegeven bedrag" wordt verstaan: de som van alle Vriendenleningen die één belastingplichtige heeft toegekend). Wanneer iemand een lening heeft afgesloten in een bepaald jaar van 20.000 EUR en in een volgend jaar komt er nog een lening bij van 30.000 EUR, dan wordt de teller van de breuk in de geciteerde formule negatief ($20.000 - 50.000 = - 30.000$). Ook in dit geval lijkt de formule niet echt correct te zijn.

Bij raadpleging van de memorie van toelichting blijkt bovendien dat daar sprake is van een som die door twee wordt gedeeld. De samenhang van de teksten lijkt derhalve niet helemaal te kloppen.

3. Wat de eenmalige belastingvermindering betreft, is het gissen naar de reden waarom die vermindering 30 % moet bedragen, zijnde **12 keer** de jaarlijkse vermindering. Dit is des te meer opmerkelijk omdat de niet terugbetaling kan worden vastgesteld nadat reeds alle jaarlijkse verminderingen zijn verkregen. Dit betekent dus dat in totaal 50 % via de verminderingen wordt terugbetaald. Een dergelijke regeling zou dus op zijn minst een maatregel moeten bevatten om misbruiken tegen te gaan (het gaat om "vrienden", dus het lijkt niet uitgesloten dat afspraken worden gemaakt in de zin van: ik leen officieel 50.000 EUR die ik direct terugbetaal en na 8 jaar laat ik mij failliet verklaren), zoniet zou de kostprijs snel kunnen oplopen zonder het beoogde resultaat (meer kapitaal voor kleine ondernemingen) te bereiken.

4. Tot slot kan worden opgemerkt dat de voorgestelde regeling zeer nauw aansluit bij een aantal federale maatregelen, zoals de bepaling inzake het Startersfonds (artikel 145²⁷, WIB 92), de vrijstelling van vermeerdering bij gebrek aan voorafbetalingen door een "beginnend ondernemer" (artikel 164, WIB 92) en de bepalingen inzake de "notionele interesten" (zie wet van 22 juni 2005, Belgisch Staatsblad van 30 juni 2005).

II. Specifieke opmerkingen

Het voorgelegde decreet bevat nog al wat vage bepalingen waarvan de toepasbaarheid twijfelachtig is. De bespreking ervan wordt gedaan per belastingvermindering.

A. jaarlijkse vermindering

De jaarlijkse vermindering bedraagt 2,5 % van de gemiddelde jaarlijkse openstaande schuld (artikel 9, § 4).

De voorwaarden om die vermindering te verkrijgen zijn de volgende:

1. de verkrijger van de vermindering moet een natuurlijke persoon zijn die in het Vlaams gewest woont (artikel 9, § 1, partim). Beter zou zijn hier uitdrukkelijk te verwijzen naar artikel 3, § 3, 4^e lid, waar beter wordt bepaald wie kredietgever kan zijn. De tekst zou dan als volgt kunnen luiden: "*§ 1. Als een natuurlijk persoon die **de in artikel 3, § 3 vermelde voorwaarden vervuld om in aanmerking te komen als kredietgever, een Vriendenlening afsluit, wordt in zijn voordeel de hierna omschreven belastingvermindering toegekend.***";
2. die natuurlijke persoon moet een Vriendenlening hebben afgesloten (artikel 9, § 1, partim). Wat een Vriendenlening is, wordt uiteengezet in de artikelen 3 tot 6. Bovendien bevat artikel 7 een bepaling omtrent het gebruik van de kapitalen. Deze extra voorwaarden doen heel wat vragen rijzen:
 - de kredietnemer moet zijn voornaamste exploitatiezetel in het Vlaams gewest hebben (artikel 3, § 2, 2^e lid): op welke criteria zal worden bepaald wat de voornaamste exploitatiezetel is? Wie gaat bijvoorbeeld bepalen welke de voornaamste exploitatiezetel is van een zelfstandige die in Waterloo woont en er zijn boekhouding bijhoudt, terwijl hij een winkel heeft in Halle en in Sint-Lambrechts-Woluwe? De controle hierop zal door de Vlaamse administratie moeten gebeuren want inzake inkomstenbelastingen is de exploitatiezetel geen criterium voor het bepalen waar de betrokkene zijn aangifte moet indienen (in casu de controle bevoegd voor de gemeente Waterloo waar de betrokkene woont). Eenzelfde redenering kan worden gevolgd inzake vennootschappen; het volstaat in het voorbeeld 'woonplaats' te vervangen door 'maatschappelijke zetel';
 - de kredietgever mag geen band hebben met de kredietnemer (artikel 3, § 3, 2^e, 3^e, 5^e en 6^e lid): wie gaat dit verifiëren en op welk tijdstip moet dit zo zijn? Kan iemand een lening toestaan en naderhand bij de kredietnemer gaan werken of met de kredietnemer huwen of geldt de voorwaarde gedurende de ganse looptijd van de lening? In de memorie van toelichting wordt tevens gesteld dat de werknemers worden uitgesloten omdat ze gebruik kunnen maken van artikel 145¹, 4°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92). Deze redenering gaat enkel op voor werknemers in een vennootschap (de tekst van artikel 145¹, WIB 92 luidt namelijk:

Binnen de grenzen en onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 145² tot 145¹⁶ wordt een belastingvermindering verleend die wordt berekend op de volgende uitgaven die tijdens het belastbare tijdperk werkelijk zijn betaald:

4° als betalingen in geld voor aandelen waarop de belastingplichtige als werknemer heeft ingeschreven en die een fractie vertegenwoordigen van het maatschappelijk kapitaal van de binnenlandse vennootschap die de belastingplichtige tewerkstelt of waarvan de vennootschap - werkgeefster in de zin van de wetgeving op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen onweerslegbaar wordt geacht een dochter- of kleindochteronderneming te zijn .). Een werknemer van een zelfstandige (handelaar of beoefenaar van een vrij beroep) wordt door de Vlaamse bepaling echter evenzeer uitgesloten van de mogelijkheid om een Vriendenlening toe te staan terwijl die werknemer geen gebruik kan maken van de federale regel;

- de lening wordt schriftelijk aangegaan (artikel 4): is het niet nuttig te vermelden dat het model ook rekening moet houden met alle gegevens die op federaal vlak nodig zijn om de kredietgever een vermindering te kunnen geven?
 - de lening is achtergesteld en eventueel vervroegd opeisbaar (artikel 5): wat de terugbetaling in één keer betreft, wordt verwezen naar de algemene opmerking terzake;
 - de akte moet aan enkele regels voldoen (artikel 6): zou het niet nuttig zijn een elektronische kopie te bezorgen aan de federale overheid?
 - het kapitaal moet uitsluitend voor ondernemingsdoeleinden worden aangewend (artikel 7): de vraag rijst hier wie dit gaat controleren; indien de ondernemer met het kapitaal activa aanschafft die hij deels beroepsmatig en deels privé gebruikt, moet dan worden geoordeeld dat de lening niet voldoet of moet er pro rata worden omgedeeled? Wie is bevoegd om het evenredig deel te bepalen en te controleren?
3. de lening die in aanmerking kan komen mag hoogstens 50.000 EUR bedragen (artikel 5, § 1, derde lid). Dus een lening van 60.000 EUR is volledig uitgesloten. Evenwel zegt artikel 9, § 3 dat het uitgeleende krediet wordt beperkt tot 50.000 EUR. Indien een lening wordt toegekend van 60.000 EUR, mag volgens die bepaling dus toch 50.000 EUR in aanmerking worden genomen. De beide bepalingen zijn duidelijk in tegenspraak met elkaar. Dit is evenwel niet het geval indien met uitgeleende of in krediet gegeven bedrag niet wordt verwezen naar één Vriendenlening, maar naar alle uitstaande Vriendenleningen. De memorie van toelichting is daar evenwel niet duidelijk in. Indien dit laatste effectief de bedoeling is dan zou de volgende tekst beter zijn: "**§ 3. In geval de belastingplichtige meerdere Vriendenleningen heeft toegestaan, wordt het rekenkundig gemiddelde van alle uitgeleende of in krediet gegeven bedragen op 1 januari en 31 december van het belastbaar tijdperk als berekeningsgrondslag van de belastingvermindering genomen. Die berekeningsgrondslag wordt in voorkomend geval beperkt tot 50.000 euro per belastingplichtige.**";
4. wat de berekening van de vermindering betreft (artikel 9, § 4), wordt verwezen naar de algemene opmerking. Gelet op die opmerking en gelet op punt 3, hiervoor, wordt voorgesteld de volgende formulering te weerhouden: "**§ 4. De belastingvermindering bedraagt 2,5 pct. van de toegestane Vriendenlening. Indien meerdere Vriendenleningen zijn toegestaan, bedraagt de belastingvermindering 2,5 pct. van de in § 3 bedoelde grondslag.**";
5. de vermindering wordt toegestaan voor 8 opeenvolgende aanslagjaren (artikel 9, § 5, eerste lid): dit lijkt overeen te stemmen met de vaste looptijd van 8 jaar (artikel 5, § 1, tweede lid). Maar in werkelijkheid is dit enkel het geval indien de lening op 1 januari wordt afgesloten. In de andere gevallen loopt de lening over 9 (negen) jaren. Anderzijds wordt de vermindering geweigerd indien geen attest inzake de ontvangst van de interest wordt overgelegd (artikel 8 en artikel 9, § 5, tweede lid). Vooreerst wordt opgemerkt dat interesten roerende inkomsten zijn die, indien er roerende voorheffing wordt ingehouden, niet meer moeten worden aangegeven in de aangifte inzake personenbelasting. De bewijsvoering opgelegd door het decreet houdt dus in dat een "aangifte" moet worden gedaan van roerende inkomsten die wettelijk gezien niet moeten worden aangegeven. Dit lijkt geen praktische regeling te zijn die

zeker aanleiding zal geven tot misverstanden. Bovendien is er een probleem voor het jaar van afsluiten van de lening. De belastingplichtige kan bij zijn aangifte in de inkomstenbelastingen voor het jaar na het afsluiten van de lening geen bewijs leveren van betaling van interesten voor het belastbare tijdperk in kwestie. Door de toepassing van artikel 5, § 1, vierde lid, worden de eerste interesten maar het volgend belastbare tijdperk betaald. De kans is tevens groot dat de betalingsdatum van die interesten na de indieningsdatum van de aangifte in de inkomstenbelastingen valt. De uitsluiting bij gebrek aan de bewijslevering, bij onjuiste of onvolledige bewijslevering (artikel 9, § 5, 3^e lid) lijkt de logica zelf en is dus niet absoluut noodzakelijk;

6. de natuurlijke persoon moet op 1 januari van het aanslagjaar in het Vlaams gewest wonen (artikel 9, § 6). Aangezien iemand uit het Vlaams gewest kan vertrekken en er een paar jaar later weer kan terugkeren, houdt dit in dat de gegevens inzake een Vriendenlening gedurende de volledige looptijd moeten worden bijgehouden en opgevolgd. In die zin zal het nodig zijn een en ander duidelijk uit te leggen in de toelichting bij de aangifte in de personenbelasting. De vraag rijst tevens wie moet instaan om dit allemaal bij te houden. Inzake het Startersfonds is een specifieke regeling uitgewerkt (zie artikel 145²⁷, § 3, WIB 92). Voorgesteld wordt dat de in artikel 6, § 2, eerste lid, bedoelde instantie diezelfde taak op zich zou nemen (zie ook de andere te verifiëren zaken waarvan in deze nota sprake is). Op die manier zou er een betere oplossing zijn voor het te leveren bewijs (artikel 8). Daartoe is dan wel vereist dat de registratie als bedoeld in artikel 6, § 2, wordt uitgebreid met het opnemen in die registratie van de effectieve datum van terugbetaling in uitvoering van artikel 5, § 1, tweede en vijfde lid, en van de effectieve datum van terugbetaling bij toepassing van artikel 5, § 2. Tevens zou de datum waarop het geheel of een deel van de hoofdsom definitief verloren is, moeten worden bijgehouden;
7. de natuurlijke persoon verliest definitief het recht op de vermindering indien de Vriendenlening niet meer voldoet aan de voorwaarden (artikel 9, § 7): het zou beter zijn hier duidelijk te vermelden welke de voorwaarden zijn die worden geviseerd (is artikel 7 zo een voorwaarde?). Bovendien wordt de kredietgever misschien gestraft omwille van nalatigheid van de kredietnemer. Is een dergelijke sanctie wel verantwoord. Wie moet dit vaststellen? Moet bovendien niet uitdrukkelijk worden gezegd dat de jaarlijkse vermindering vervalt van zodra de kredietgever stappen heeft ondernomen om de vervroegde opeisbaarheid te bekomen of van zodra hij recht heeft op de eenmalige vermindering?
8. de belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na een aantal andere verrekenbare bestanddelen (artikel 9, § 8). De tekst van het eerste lid is fout en moet worden verbeterd als volgt: **"De belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na aftrek van de overige verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en inzonderheid na de onroerende voorheffing, bedoeld in artikel 277 van het Wetboek van inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting en de belastingkredieten, bedoeld in de artikelen 285 tot en met 289ter van hetzelfde Wetboek en het belastingkrediet bedoeld in artikel 134, § 3, van dat Wetboek."**;
9. tot slot wordt de natuurlijke persoon gewezen op zijn federale fiscale verplichtingen inzake de interesten (artikel 9, § 9): dit lijkt een overbodige bepaling.

B. eenmalige vermindering

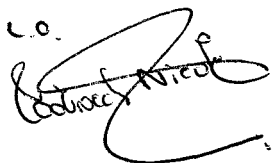
De eenmalige vermindering bedraagt 30 % van het definitief verloren deel van de hoofdsom van de lening (artikel 10, § 4). Wat het percentage betreft, wordt verwezen naar de algemene opmerking. Hierna volgen nog enkele opmerkingen betreffende de voorwaarden voor deze vermindering:

1. het moet terug gaan om een natuurlijke persoon die in het Vlaams gewest woont (artikel 10, § 1, partim): de opmerkingen hieromtrent bij de jaarlijkse vermindering zijn van overeenkomstige toepassing. De tekst zou dan kunnen worden: "**§ 1. Als een natuurlijk persoon die de in artikel 3, § 3 vermelde voorwaarden vervuld om in aanmerking te komen als kredietgever, een Vriendenlening heeft afgesloten en de kredietnemer de lening niet kan terugbetalen wegens faillissement of vrijwillige vereffening tijdens of binnen maximaal zes maanden na de looptijd van de lening, wordt aan de kredietgever een eenmalige belastingvermindering toegekend, zoals hieronder omschreven.**";
2. de lening wordt niet terugbetaald wegens faillissement of vrijwillige vereffening tijdens of binnen maximaal zes maanden na de looptijd van de lening (artikel 10, § 1, partim). Moet hieruit in samenlezing met artikel 5, § 1, vijfde lid, worden besloten dat, behalve in de gevallen dat artikel 5, § 2, 1°, is toegepast, slechts na het verstrijken van die zes maanden kan worden geoordeeld of het al dan niet om een definitief verlies gaat?
3. de grondslag van de berekening is het definitief verloren gedeelte van de hoofdsom (artikel 10, § 2). Bovendien bepaalt de Vlaamse regering de wijze waarop het bewijs wordt geleverd dat het om een definitief verlies gaat (artikel 10, § 5, 2° lid). Worden hiervoor dezelfde criteria gebruikt als in WIB 92 voor het definitief afboeken van een schuldvordering of zullen daarvoor andere criteria gelden? Wie controleert het definitieve verlies? Indien andere regels zouden worden toegepast, moet het duidelijk zijn dat die geen afbreuk mogen doen aan de federale regels inzake inkomstenbelastingen;
4. het uitgeleende bedrag mag maximaal 50.000 EUR bedragen (artikel 10, § 3). Er wordt verwezen naar de opmerking bij artikel 9, § 3. De volgende tekst wordt voorgesteld: "**§ 3. In geval de belastingplichtige meerdere Vriendenleningen heeft toegestaan waarvan een deel of het geheel definitief verloren is, wordt het totaal van de tijdens het belastbaar tijdperk definitief verloren gegane sommen als berekeningsgrondslag van de belastingvermindering genomen. Die berekeningsgrondslag wordt in voorkomend geval beperkt tot 50.000 euro per belastingplichtige.**";
5. De eenmalige belastingvermindering wordt berekend tegen een tarief van 30 % op het gedeelte van de hoofdsom van de Vriendenlening dat definitief verloren is (artikel 10, § 4). Deze tekst houdt blijkbaar geen rekening met de eventuele beperking van § 3. De volgende tekst wordt voorgesteld: "**§ 4. De eenmalige belastingvermindering bedraagt 30 pct. van het gedeelte van de Vriendenlening dat definitief verloren is. Indien meerdere Vriendenleningen zijn toegestaan waarvan het geheel of een deel definitief verloren is gegaan, bedraagt de eenmalige belastingvermindering 30 pct. van de in § 3 bedoelde grondslag.**";
6. voor het aanslagjaar dat is verbonden aan het tijdperk waarin het deel van de hoofdsom definitief verloren is (artikel 10, § 5, 1° lid): aangezien de beoordeling blijkbaar ten laatste zes maanden na het verstrijken van de looptijd gebeurt (zie punt 2 hiervoor), zal het ten laatste gaan om het aanslagjaar verbonden aan het belastbaar tijdperk na dat waarin de looptijd van de lening verstrijkt. Het lijkt onwaarschijnlijk dat in alle gevallen dan reeds een oordeel kan worden geveld over het definitief karakter van het verlies (zeker in geval van faillissement);
7. de eenmalige vermindering wordt toegekend "onder voorbehoud van verschoonbaarheidverklaring van de gefailleerde" (artikel 10, § 5, 3° lid): inzake belasting is het niet mogelijk voorwaardelijke verminderingen toe te staan. Ofwel is er een vermindering ofwel is er geen. Het is niet mogelijk om jaren later terug te komen op een toegestane vermindering omdat een rechter oordeelt dat de gefailleerde niet verschoonbaar is;

8. de vermindering wordt eveneens met de personenbelasting verrekend na een aantal verrekenbare bestanddelen (artikel 10, § 6, 1^e lid). Het past hier dezelfde tekst te gebruiken als in artikel 9, § 8, 1^e lid.

III. Besluit

Zolang voor een aantal van de hiervoor geformuleerde opmerkingen geen degelijke verbetering wordt voorgesteld, moet de federale overheid een negatief advies geven omtrent het initiatief van de Vlaamse Regering. Een aantal van de opmerkingen zorgt immers voor heel wat praktische problemen die de normale werking van de federale diensten zullen verstoren.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Paul Neckebroeck', with a large, stylized flourish extending from the bottom.

Paul NECKEBROECK
Adjunct-administrateur-generaal

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
d.d. 17 november 2005

CE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 39.297/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 25 oktober 2005 door de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de Vriendenlening", heeft op 17 november 2005 het volgende advies gegeven:

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt een decretaal kader tot stand te brengen voor de "vriendenlening", die er in essentie toe strekt om startende kleine, middelgrote of micro-ondernemingen de mogelijkheid te bieden om over bijkomende middelen te beschikken ter financiering van hun bedrijfsactiviteiten. De ontworpen regeling valt derhalve in te passen in het geheel van de maatregelen dat, ten aanzien van andere categorieën van ondernemingen, in het verleden reeds werd uitgewerkt met het oog op het bevorderen van het ondernemerschap in het Vlaamse Gewest ⁽¹⁾.

Een vriendenlening wordt gesloten (niet: afgesloten) tussen twee partijen, zijnde een kredietgever en een kredietnemer. De kredietnemer is een kleine, middelgrote of micro-onderneming die op het ogenblik van het sluiten van de lening- of kredietovereenkomst niet langer dan drie volledige kalenderjaren is ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen en waarvan de voornaamste exploitatiezetel bij het sluiten van de overeenkomst en gedurende de looptijd ervan op het grondgebied van het Vlaamse Gewest is gevestigd. De kredietgever is een natuurlijk persoon die de vriendenlening aangaat "buiten de context van zijn professionele activiteiten".

De vriendenlening dient de vorm aan te nemen van een schriftelijke overeenkomst waarbij de kredietgever aan de kredietnemer een achtergestelde lening toekent met een vaste looptijd van acht jaar en waarbij het kapitaal dat in het kader van de vriendenlening aan de kredietnemer wordt uitgeleend of wordt ter beschikking gesteld ten hoogste vijftigduizend euro bedraagt. De kredietnemer mag het kapitaal dat door middel van de vriendenlening wordt geleend of ter beschikking wordt gesteld uitsluitend gebruiken voor ondernemingsdoeleinden.

Aan de kredietgever wordt een rente toegekend die wordt bepaald in de lening- of kredietovereenkomst, met dien verstande dat de daarbij gehanteerde rentevoet niet hoger mag zijn dan de wettelijke rentevoet die van toepassing is op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst en niet lager dan de helft van dezelfde wettelijke

⁽¹⁾ Zie bijvoorbeeld, wat meer "mature" en groeiende ondernemingen betreft, het decreet van 19 december 2003 betreffende het activeren van risicokapitaal in Vlaanderen en de erin vervatte "ARKimedes-regeling".

rentevoet. Daarenboven komt de kredietgever gedurende acht opeenvolgende jaren, te beginnen met het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de vriendenlening werd gesloten, in aanmerking voor een belastingvermindering waarvan de berekening in het ontwerp wordt geregeld. De belastingvermindering wordt enkel toegekend mits de kredietgever voldoet aan de in het ontwerp vermelde voorwaarden op het vlak van onder meer de bewijsvoering en het woonplaatsvereiste.

Ingeval de kredietnemer de lening wegens faillissement of vrijwillige vereffening niet of niet volledig kan terugbetalen, wordt aan de kredietgever een eenmalige belastingvermindering toegekend aan een tarief van dertig procent op het gedeelte van de hoofdsom van de vriendenlening dat definitief verloren is gegaan.

VOORAFGAANDE OPMERKING

Uit de aan de Raad van State, afdeling wetgeving, meegedeelde documenten en uit de inlichtingen die hem door de gemachtigde van de Vlaamse Regering werden verstrekt, valt af te leiden dat de tekst van het ontwerp van decreet waarover de Raad om een advies is verzocht weliswaar op 3 juni 2005 principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering "m.h.o. op overleg en adviesaanvragen", maar dat die tekst naderhand nog substantieel gewijzigd is op grond van, met name, het advies dat is verstrekt door de Federale Overheidsdienst van Financiën ⁽²⁾.

Na hierop te zijn gewezen door het bevoegde lid van het auditoraat werd niettemin namens de adviesvragende overheid beslist om de adviesaanvraag ongewijzigd te handhaven en wordt derhalve de Raad van State, afdeling wetgeving, om een advies verzocht met betrekking tot de tekst van een ontwerp van decreet - zijnde die welke door de Vlaamse Regering principieel is goedgekeurd op 3 juni 2005 - waarvan naderhand is

⁽²⁾ Advies van 16 september 2005 verleend met toepassing van het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de Gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de Gewesten van algemene belastingverminderingen of -vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting.

gebleken dat deze blijkbaar nog voor substantiële wijzigingen vatbaar is en effectief in die zin blijkt te zullen worden aangepast.

Aangezien het er naar uitziet dat de Raad van State, afdeling wetgeving, om advies wordt verzocht met betrekking tot een tekst die nog geen eindversie van de ontworpen regeling bevat, ziet de Raad zich genoodzaakt om zijn onderzoek met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, te beperken tot het onderzoek van uitsluitend de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de te vervullen vormvereisten.

Daarnaast bevat dit advies niettemin ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van de haar voorgelegde versie van het ontwerp van decreet heeft kunnen verrichten.

Daarenboven moet erop worden gewezen dat, indien de tekst van het ontwerp van decreet naderhand effectief nog wordt gewijzigd om een andere reden dan om tegemoet te komen aan de hierna volgende opmerkingen, die wijzigingen alsnog om advies aan de Raad van State, afdeling wetgeving, zullen moeten worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKING

De memorie van toelichting doet er duidelijk van blijken dat aan de ontworpen regeling geenszins de bedoeling ten grondslag ligt om een autonome regeling uit te werken met betrekking tot het sluiten van de in het ontwerp beoogde overeenkomsten en dat als zodanig geen afbreuk wordt gedaan aan de principiële contractsvrijheid die aan het overeenkomstenrecht ten grondslag ligt⁽³⁾. Wel worden in het ontwerp de diverse voorwaarden beschreven waaraan een lening of kredietovereenkomst moeten beantwoorden opdat de fiscale gunstregeling, die wordt beschreven in "hoofdstuk VII" (lees: hoofdstuk VI) van het ontwerp, toepassing zou kunnen vinden.

⁽³⁾ Zie bijvoorbeeld de commentaar bij artikel 3 van het ontwerp.

Ter wille van de duidelijkheid zou ook in de tekst van het ontwerp op een meer expliciete wijze moeten worden aangegeven dat de ontworpen regeling is geconcipieerd in de zo-even aangegeven zin. Daartoe volstaat het om er in een inleidend artikel van het ontwerp melding van te maken dat de ontworpen regeling met betrekking tot de vriendenlening moet worden gezien in functie van de toepassing van de in het ontwerp geregelde fiscale gunstregeling.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

1. In artikel 2, 1°, van het ontwerp duidt de zinsnede "buiten de context van zijn professionele activiteiten" erop dat de professionele kredietverlening buiten de toepassingssfeer van het ontworpen decreet wordt gelaten ⁽⁴⁾. Ter wille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid kan evenwel worden overwogen om de betrokken zinsnede, naar analogie van de omschrijving van het begrip "kredietgever" die voorkomt in artikel 1, 2°, van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet, te vervangen door de woorden "buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten".

2. De definitie van het begrip "zelfstandige", in artikel 2, 3°, van het ontwerp, hanteert termen die zelf tot een nadere omschrijving nopen, zoals "op zelfstandige basis" en "hoofdzakelijke" beroepsactiviteit. De stellers van het ontwerp zouden zich, wat de betrokken definitie betreft, kunnen laten inspireren door de omschrijving van het begrip "zelfstandige" die voorkomt in artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit nr. 38 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

3. Aan het einde van artikel 2, 7°, van het ontwerp moeten de woorden ", die bij een in de ministerraad overlegd koninklijk besluit kan worden gewijzigd" vervallen. Die woorden zijn niet enkel overbodig, maar tevens misleidend in de mate dat zij de indruk wekken dat de decreetgever zou kunnen voorschrijven dat over een koninklijk

⁽⁴⁾ Commentaar bij artikel 3 in de memorie van toelichting.

besluit overleg dient te worden gepleegd in de federale ministerraad, wat uiteraard niet kan.

Artikel 3

1. In de mate dat in artikel 3, § 3, eerste lid, van het ontwerp wordt verwezen naar het vereiste van het optreden van de kredietgever "buiten de context van zijn professionele activiteiten", herneemt die bepaling wat reeds wordt vermeld in de definitie van "vriendenlening" in artikel 2, 1°, van het ontwerp. Indien die verwijzing wordt gehandhaafd, dient uiteraard te worden aangesloten op de redactie van deze laatste bepaling (zie in dat verband opmerking 1 bij artikel 2).

2. In artikel 3, § 3, tweede, derde, vijfde en zesde lid, van het ontwerp worden diverse gevallen vermeld waaruit blijkt dat de kredietgever met de kredietnemer geen band, zoals omschreven in de betrokken leden, mag hebben. Vraag is of in dat verband niet moet worden geopteerd voor een meer algemene verbodsbepaling, ermee rekening houdende dat er nog andere gevallen kunnen bestaan waarin er een band tussen kredietgever en kredietnemer bestaat zonder dat deze wordt vermeld in het ontwerp ⁽⁵⁾.

Artikel 4

1. Naar luid van artikel 4, § 1, eerste lid, van het ontwerp wordt de vriendenlening "op schriftelijke wijze weergegeven". Indien aan deze bepaling de bedoeling ten grondslag ligt om voor te schrijven dat een vriendenlening steeds schriftelijk moet worden gesloten, dient dit met zoveel woorden tot uitdrukking te worden gebracht in de tekst van het ontwerp. Zoals de bepaling nu is geredigeerd, wordt immers de indruk gewekt dat de overeenkomst zelf niet schriftelijk moet zijn en dat er enkel een schriftelijke weergave moet zijn van het gegeven dat een vriendenlening werd gesloten.

⁽⁵⁾ Zo sluit artikel 3, § 3, tweede lid, van het ontwerp bijvoorbeeld niet uit dat een huwelijks- of andere partner van de kredietgever werknemer is van de kredietnemer.

2. Artikel 4, § 2, van het ontwerp verleent aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid om te "bepalen welke gegevens de partijen bij de Vriendenlening, hetzij over de partijen zelf, hetzij over de overeenkomst van de Vriendenlening moeten vermelden". In artikel 6, § 1, derde lid, van het ontwerp worden reeds een aantal gegevens opgesomd die moeten worden vermeld in de akte "die de Vriendenlening weergeeft". Vraag is hoe deze twee bepalingen zich tot elkaar verhouden en of de regeling op dat punt coherent is ⁽⁶⁾.

Artikel 5

1. Artikel 5, § 1, derde lid, van het ontwerp bepaalt dat het kapitaal dat in het kader van de vriendenlening aan de kredietnemer wordt uitgeleend of in krediet wordt gegeven (lees: ter beschikking wordt gesteld) ten hoogste vijftigduizend euro bedraagt. De gemachtigde van de Vlaamse Regering heeft in dat verband verduidelijkt dat het de bedoeling is dat één kredietgever slechts één of meer vriendenleningen met een totaal maximum van vijftigduizend euro mag verstrekken ⁽⁷⁾. Die bedoeling zou op een meer duidelijke manier moeten worden tot uitdrukking gebracht in artikel 5, § 1, derde lid, van het ontwerp.

2. De gevallen waarin blijkens artikel 5, § 2, van het ontwerp de vriendenlening vervroegd opeisbaar is, veronderstellen niet noodzakelijk dat er een wanprestatie is vanwege de kredietnemer. Het gebruik van de term "ingebrekestelling" houdt hiermee onvoldoende rekening. Daarenboven is niet duidelijk hoe in sommige van

⁽⁶⁾ In de commentaar die in de memorie van toelichting wordt gegeven bij artikel 6, § 1, derde lid, van het ontwerp, wordt in dat verband verduidelijkt: "Eventueel kan de Vlaamse regering, op grond van het bepaalde in paragraaf 2 van artikel 4, in het bedoelde modelformulier voorzien dat nog andere praktische informatie (dan die vermeld in artikel 6, § 1, derde lid) moet worden meegedeeld in zoverre die nodig is om het opzet van de huidige decretale regeling te verzekeren". Deze bedoeling zou ter wille van de duidelijkheid beter ook in artikel 4, § 2, van het ontwerp worden tot uitdrukking gebracht, door bijvoorbeeld in deze laatste bepaling een verwijzing naar de informatie, vermeld in artikel 6, § 1, derde lid, op te nemen.

⁽⁷⁾ Dergelijke bedoeling spoort met hetgeen in artikel 9, § 3, van het ontwerp wordt bepaald.

die gevallen de ingebrekestelling in de praktijk dient te gebeuren ⁽⁸⁾. Ook rijst de vraag of de stellers van het ontwerp in het geval, bedoeld in artikel 5, § 2, 2°, beogen af te wijken van het bepaalde in artikel 28 van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord in de hypothese dat de kredietnemer geen wanprestatie heeft begaan.

Artikel 8

Het opschrift van het hoofdstuk waarvan artikel 8 van het ontwerp deel uitmaakt dient aan te vangen als volgt: "Hoofdstuk V. Jaarlijkse bewijslevering van ...". De nummering van de daarop volgende hoofdstukken van het ontwerp moet in overeenkomstige zin worden aangepast, evenals bepaalde interne verwijzingen die in het ontwerp voorkomen ⁽⁹⁾.

Artikel 9

1. De regeling inzake de jaarlijkse belastingvermindering, die is vervat in artikel 9 van het ontwerp, bestaat uit een aantal bepalingen die andere bepalingen overlappen of die overbodig zijn. Zo dienen de bepalingen die artikel 9, § 5, bevat inzake de bewijslevering met betrekking tot ontvangen intresten, beter te worden afgestemd op wat nu reeds wordt bepaald in artikel 8 van het ontwerp, in die zin dat het volstaat om op slechts één plaats van het ontwerp een regeling op te nemen betreffende de bedoelde bewijslevering en de gevolgen ervan indien deze niet of niet naar behoren gebeurt. Evenmin hoeft het vereiste dat de kredietgever een inwoner van het Vlaamse Gewest dient te zijn, te worden herhaald ⁽¹⁰⁾. Overbodig is het bepaalde in artikel 9, § 9, van het ontwerp - want de bevestiging van een evidentie die in haar algemeenheid zelfs niet tot de bevoegdheid van de decreetgever behoort - zodat het moet worden geschrapt.

⁽⁸⁾ Zo rijst de vraag wie in gebreke dient te worden gesteld in het geval bedoeld in artikel 5, § 2, 3°, van het ontwerp (overlijden van de zelfstandige kredietnemer).

⁽⁹⁾ Zo bijvoorbeeld de verwijzing naar "hoofdstuk VII" in artikel 3, § 3, vierde lid, van het ontwerp.

⁽¹⁰⁾ De verwijzing naar het woonplaatsvereiste kan bijvoorbeeld worden geschrapt in artikel 9, § 1, van het ontwerp, gelet op de expliciete bepaling van artikel 9, § 6, eerste lid.

CDC

39.297/1

Uit wat voorafgaat blijkt dat artikel 9 van het ontwerp aan een grondige herziening toe is.

2. De vraag rijst of, ter wille van de duidelijkheid in de regelgeving, niet best wordt geëxpliciteerd wat het lot is van de jaarlijkse belastingvermindering ingeval de kredietgever met toepassing van artikel 5, § 2, van het ontwerp beslist om de vriendenlening vervroegd op te eisen.

3. In overeenstemming met wat in de memorie van toelichting wordt verduidelijkt, dient in de rekenkundige formule in artikel 9, § 4, van het ontwerp, het minteken te worden vervangen door een plusteken.

Artikel 10

1. Ter wille van de begrijpelijkheid van de ontworpen regeling worden de eerste en de tweede paragraaf van artikel 10 beter in één enkele paragraaf samengebracht, wat bovendien het voordeel heeft overlapping tussen de betrokken bepalingen te vermijden.

2. De eenmalige belastingvermindering wordt enkel aan de kredietgever toegekend indien "de kredietnemer de lening niet kan terugbetalen wegens faillissement of vrijwillige vereffening tijdens of binnen maximaal zes maanden na de looptijd van de lening". Er zijn echter nog andere gevallen denkbaar met betrekking tot dewelke de vraag rijst waarom deze van het toepassingsgebied van de regeling inzake de eenmalige belastingvermindering worden uitgesloten. Te denken valt bijvoorbeeld aan het geval van kennelijk onvermogen van een natuurlijk persoon of van een gedwongen vereffening van een rechtspersoon die geen handelaar is. Het verdient, mede in het licht van het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie, aanbeveling om in dat verband in de memorie van toelichting enige nadere verduidelijking te geven omtrent het aldus beperkt gehouden toepassingsgebied van de regeling inzake eenmalige belastingvermindering.

.../...

CDC

39.297/1

3. Naar luid van artikel 10, § 5, derde lid, van het ontwerp wordt de eenmalige belastingvermindering toegekend "onder voorbehoud van verschoonbaarheidsverklaring van de gefailleerde". De Raad van State, afdeling wetgeving, ziet niet waarom de kredietgever niet in aanmerking komt voor de eenmalige belastingvermindering in geval de gefailleerde niet verschoonbaar wordt verklaard. In de memorie van toelichting worden best de objectieve en in redelijkheid aanvaardbare motieven weergegeven die het onderscheid verantwoorden tussen twee categorieën van kredietgevers die, om redenen die geen verband houden met hun eigen handelingen maar wel met die van de kredietnemer, al dan niet in aanmerking komen voor de eenmalige belastingvermindering ⁽¹¹⁾. Bij gebrek aan dergelijke redenen dreigt het aldus gemaakte onderscheid niet in overeenstemming te zijn met het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie.

Tot slot verduidelijkt het ontwerp evenmin of de eenmalige belastingvermindering geldt ingeval de gefailleerde een rechtspersoon is, waarvoor het regime van verschoonbaarheid geen toepassing vindt.

4. In tegenstelling tot wat het geval is in artikel 9, § 6, van het ontwerp, wordt in artikel 10 geen omschrijving gegeven van het woonplaatsvereiste, alhoewel daaraan reeds in artikel 10, § 1, wordt gerefereerd. Artikel 10 is op dat punt aan aanvulling toe.

⁽¹¹⁾ In de memorie van toelichting wordt nu slechts vermeld dat "de bedoeling van de decreetgever is de eenmalige belastingvermindering uit te sluiten bij faillissement bij bedrieglijk opzet en misbruik in het algemeen".

CE

39.297/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. TISON,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-wnd.
afdelingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 16 december 2005

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende de Vriendenlening

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

§1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

§2. De regeling die vervat ligt in dit decreet, moet worden gezien in functie van de toepassing van de fiscale gunstregeling, vermeld in hoofdstuk VI.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Vriendenlening: de lening of kredietovereenkomst die een natuurlijk persoon, buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten, afsluit met een KMO, en die voldoet aan de voorwaarden en voorschriften, vastgelegd in dit decreet;
- 2° KMO: een kleine, middelgrote of micro-onderneming als gedefinieerd in aanbeveling 2003/361/EG van de Europese Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen daarvan, die hetzij wordt gevoerd door een zelfstandige, hetzij de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt;
- 3° zelfstandige: een natuurlijk persoon die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3, §1, van het koninklijk besluit nr. 38 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen;
- 4° bestaande schulden: schulden die al bestonden voor de datum waarop de Vriendenlening gesloten werd;

- 5° kredietnemer: de partij bij de Vriendenlening die hetzij de lener is, hetzij de persoon die onder de verbintenis van terugbetaling aan de kredietgever een kapitaal ontvangt;
- 6° kredietgever: de partij bij de Vriendenlening die hetzij de uitlener is, hetzij de persoon die onder de verbintenis van terugbetaling door de kredietnemer een kapitaal ter beschikking stelt;
- 7° wettelijke rentevoet: de rentevoet, gedefinieerd in artikel 2 van de wet van 5 mei 1865 betreffende de lening tegen intrest.

HOOFDSTUK II

Partijen bij de Vriendenlening

Artikel 3

§1. De Vriendenlening wordt gesloten tussen twee partijen: een kredietgever en een kredietnemer.

§2. De kredietnemer is een KMO die op het ogenblik van het sluiten van de Vriendenlening niet langer dan drie volledige kalenderjaren is ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Op de datum waarop de Vriendenlening gesloten wordt, ligt de voornaamste exploitatiezetel van de KMO in het Vlaamse Gewest.

Als de KMO wordt gevoerd onder de rechtsvorm van een vennootschap, is de vennootschap hetzij een handelsvennootschap, hetzij een burgerlijke vennootschap die de rechtsvorm van een handelsvennootschap heeft aangenomen.

§3. De kredietgever is een natuurlijk persoon die de Vriendenlening verstrekt buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten.

Gedurende de looptijd van de Vriendenlening, vermeld in artikel 4, §1, tweede lid, kan de kredietgever geen kredietnemer zijn bij een andere Vriendenlening.

De kredietgever kan op de datum waarop de Vriendenlening wordt gesloten geen werknemer van de kredietnemer zijn.

Als de kredietnemer een zelfstandige is, dan mag de kredietgever op de datum waarop de Vriendenlening wordt gesloten niet de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van de kredietnemer zijn.

Als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, dan mag de kredietgever op de datum waarop de Vriendenlening wordt gesloten, niet een zaakvoerder, bestuurder of aandeelhouder van de vennootschap of de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van één van de zaakvoerders, bestuurders of aandeelhouders van de vennootschap zijn.

HOOFDSTUK III

Vormvoorwaarden, voorschriften en formaliteiten van de Vriendenlening

Artikel 4

§1. De Vriendenlening is achtergesteld zowel ten aanzien van de bestaande als van de toekomstige schulden van de kredietnemer.

De Vriendenlening heeft een vaste looptijd van acht jaar.

Het totale bedrag, in hoofdsom, dat in het kader van een of meer Vriendenleningen aan een of meer kredietnemers in krediet gegeven wordt, bedraagt ten hoogste 50.000 euro.

De interesten die de kredietnemer verschuldigd is, worden jaarlijks betaald. Ze worden berekend aan de hand van een door de Vlaamse Regering vastgelegde formule en op basis van een rentevoet, vastgelegd in de akte, vermeld in artikel 5, §1, eerste lid. Die rentevoet mag niet hoger zijn dan de wettelijke rentevoet die van kracht is op de datum waarop de Vriendenlening gesloten wordt, en mag niet lager zijn dan de helft van dezelfde wettelijke rentevoet.

De hoofdsom van de Vriendenlening moet in één keer terugbetaald worden.

§2. De kredietgever kan op eerste verzoek de Vriendenlening vervroegd opeisbaar stellen bij de kredietnemer in de volgende gevallen:

- 1° in geval van faillissement of vrijwillige vereffening van de kredietnemer;
- 2° als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt, als de vennootschap onder voorlopig bewindvoerder geplaatst wordt, dan wel wordt ontbonden;
- 3° in geval van een achterstand van meer dan drie maanden in de betaling van de jaarlijkse interesten van de Vriendenlening.

Als de kredietnemer een zelfstandige is, kan de kredietgever, in geval van overlijden van de kredietnemer, de Vriendenlening op eerste verzoek vervroegd opeisbaar stellen bij de wettelijke erfgenamen van de kredietnemer.

Artikel 5

§1. De Vriendenlening wordt op schriftelijke wijze gesloten en weergegeven in een akte.

De akte die de Vriendenlening weergeeft, wordt opgesteld aan de hand van een modelformulier dat bij besluit van de Vlaamse Regering wordt vastgesteld.

De akte vermeldt minstens de volgende gegevens:

- 1° het feit dat de akte betrekking heeft op een Vriendenlening;
- 2° de datum waarop de Vriendenlening werd gesloten;
- 3° van de kredietgever: zijn voornaam of voornamen, achternaam, woonplaats en rijksregisternummer, en het bankrekeningnummer waarop de jaarlijkse interesten moeten worden gestort;
- 4° van de kredietnemer die een zelfstandige is: zijn voornaam of voornamen, achternaam, woonplaats, voornaamste exploitatiezetel en nummer van inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, en het bankrekeningnummer waarop het bedrag van de Vriendenlening werd of zal worden gestort;
- 5° van de kredietnemer die de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt: de naam van de vennootschap, haar rechtsvorm en de adressen van haar maatschappelijke zetel en voornaamste exploitatiezetel, de identiteit en de hoedanigheid van de personen die haar bij het sluiten van de Vriendenlening vertegenwoordigen.

gen, haar nummer van inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, en het bankrekeningnummer waarop het bedrag van de Vriendenlening werd of zal worden gestort;

6° het doel van de Vriendenlening;

7° de bedragen en de vervaldata van de interesten die jaarlijks op de Vriendenlening moeten worden betaald;

8° een verklaring dat de relatie tussen de kredietnemer en de kredietgever voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3, §3, derde, vierde en vijfde lid.

De akte wordt in drie originele exemplaren opgesteld, waarvan één bestemd is voor elke partij, en één moet worden bezorgd aan de instantie, vermeld in §2, eerste lid.

§2. Binnen een maand nadat de Vriendenlening gesloten is, bezorgt de kredietgever een van de originele exemplaren van de akte, vermeld in §1, vierde lid, aan een door de Vlaamse Regering aan te wijzen instantie.

Binnen een maand na ontvangst van een origineel exemplaar van de akte van een Vriendenlening gaat de instantie, vermeld in het eerste lid, op basis van de akte na of voldaan is aan de voorwaarden van dit decreet en zijn uitvoeringsmaatregelen. Als aan alle voorwaarden voldaan is, gaat de instantie over tot de registratie van de akte.

De registratie, vermeld in het tweede lid, bestaat uit het toekennen van een nummer aan de Vriendenlening en het opnemen van de Vriendenlening in een register. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden vastleggen waaraan dat register moet voldoen.

Binnen een week na de registratie van de akte stelt de instantie, vermeld in het eerste lid, de kredietgever op de hoogte van de registratie aan de hand van een brief, waarin minstens het nummer vermeld wordt dat bij de registratie aan de Vriendenlening werd toegekend.

Ingeval de instantie, vermeld in het eerste lid, de akte niet kan registreren omdat niet aan alle voorwaarden van dit decreet en zijn uitvoeringsmaatregelen voldaan is, zal de instantie de kredietgever daarvan op de hoogte stellen aan de hand van een brief.

De brief, vermeld in het vijfde lid, zal de redenen vermelden waarom er geen registratie kon plaatsvinden en zal verstuurd worden binnen een week nadat het vaststond dat er geen registratie mogelijk was.

HOOFDSTUK IV

Bestemming en herkomst van het kapitaal dat in het kader van de Vriendenlening wordt geleend of ter beschikking wordt gesteld

Artikel 6

De kredietnemer gebruikt het in het kader van de Vriendenlening in krediet genomen kapitaal uitsluitend voor ondernemingsdoeleinden.

HOOFDSTUK V

Jaarlijkse bewijslevering van interestbetalingen

Artikel 7

Te rekenen vanaf het jaar dat volgt op het jaar waarin een Vriendenlening is gesloten, levert de kredietgever bij zijn aangifte van de inkomstenbelasting het bewijs dat hij in het belastbare tijdperk in kwestie een of meer Vriendenleningen had uitstaan.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het bewijs, vermeld in het eerste lid, geleverd moet worden.

De bewijslevering, vermeld in het eerste en tweede lid, is een noodzakelijke voorwaarde om van het fiscale voordeel, vermeld in hoofdstuk VII, te kunnen genieten.

HOOFDSTUK VI

Fiscale bepalingen

AFDELING I

Jaarlijkse belastingvermindering

Artikel 8

§1. Als de kredietgever onderworpen is aan de personenbelasting en inwoner is van het Vlaamse Gewest, wordt in zijn voordeel een belastingvermindering toegekend.

Een inwoner van het Vlaamse Gewest is elk natuurlijk persoon die op 1 januari van het jaar waarnaar het aanslagjaar genoemd wordt, zijn woonplaats, in de zin van artikel 2 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, in het Vlaamse Gewest gevestigd heeft.

§2. De belastingvermindering wordt berekend op basis van de bedragen die de kredietgever uitgeleend of in krediet gegeven heeft in het kader van een of meer Vriendenleningen.

§3. Het rekenkundige gemiddelde van alle in krediet gegeven bedragen op 1 januari en 31 december van het belastbare tijdperk wordt als berekeningsgrondslag van de belastingvermindering genomen. Die berekeningsgrondslag bedraagt ten hoogste 50.000 euro per belastingplichtige.

§4. De belastingvermindering bedraagt 2,5 percent van de berekeningsgrondslag, vermeld in §3.

§5. De belastingvermindering wordt toegestaan voor acht opeenvolgende jaren, te beginnen met het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de Vriendenlening werd gesloten.

De belastingvermindering wordt alleen verleend als de kredietgever per aanslagjaar bij de aangifte van de inkomstenbelasting het bewijs levert, vermeld in artikel 7, eerste en tweede lid.

Het fiscale voordeel wordt ontzegd voor het belastbare tijdperk waarvoor de bewijslevering ontbreekt, niet correct is, of onvolledig is.

Er is geen mogelijkheid tot overdracht van het gederfde fiscale voordeel naar volgende inkomstenjaren.

Het fiscale voordeel vervalt vanaf het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin de kredietgever de Vriendenlening vervroegd opeisbaar heeft gesteld, overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, §2.

§6. De belastingvermindering wordt niet toegekend in de aanslagjaren waarin de belastingplichtige geen inwoner is van het Vlaamse Gewest.

§7. De belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na aftrek van de overige verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en inzonderheid na de onroerende voorheffing, vermeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting en de belastingkredieten, bedoeld in artikel 285 tot en met 289ter van het Wetboek, en het belastingkrediet, vermeld in artikel 134, §3, van het Wetboek.

Het eventuele overschot kan worden terugbetaald, maar is niet overdraagbaar.

AFDELING II

Eenmalige belastingvermindering

Artikel 9

§1. Als de kredietnemer de Vriendenlening niet kan terugbetalen wegens faillissement of vrijwillige vereffening tijdens of binnen maximaal zes maanden na de looptijd van de lening, en als de kredietgever onderworpen is aan de personenbelasting, inwoner is van het Vlaamse Gewest en de Vriendenlening formeel opeisbaar heeft gesteld, wordt aan de kredietgever een eenmalige belastingvermindering toegekend.

§2. Ingeval de kredietgever een Vriendenlening heeft toegestaan waarvan een deel of het geheel definitief verloren is, wordt het bedrag van de hoofdsom dat tijdens het belastbare tijdperk definitief verloren is gegaan als berekeningsgrondslag van de belastingvermindering genomen.

§3. De grondslag, vermeld in §2, bedraagt ten hoogste 50.000 euro.

§4. De eenmalige belastingvermindering bedraagt 30 percent van de grondslag, vermeld in §2.

§5. De eenmalige belastingvermindering wordt toegekend voor het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin vaststaat dat een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Vriendenlening definitief verloren is.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop bewezen moet worden dat wegens faillissement of vrijwillige vereffening een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Vriendenlening definitief verloren is.

§6. De eenmalige belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na aftrek van de overige verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en inzonderheid na de onroerende voorheffing, vermeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting en de belastingkredieten, vermeld in artikelen 285 tot en met 289ter van hetzelfde Wetboek, en het belastingkrediet, vermeld in artikel 134, §3, van dat Wetboek.

Het eventuele overschot kan worden terugbetaald, maar is niet overdraagbaar.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

Artikel 10

De Vlaamse Regering kan beslissen om de Vriendenlening een andere naam te geven.

Artikel 11

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
d.d. 12 januari 2006

CDC

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 39.637/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 22 december 2005 door de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de Vriendenlening", heeft op 12 januari 2006 het volgende advies gegeven:

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt een decretaal kader tot stand te brengen voor de "vriendenlening", die er in essentie toe strekt om startende kleine, middelgrote of micro-ondernemingen de mogelijkheid te bieden om over bijkomende middelen te beschikken ter financiering van hun bedrijfsactiviteiten. De ontworpen regeling valt derhalve in te passen in het geheel van de maatregelen dat, ten aanzien van andere categorieën van ondernemingen, in het verleden reeds werd uitgewerkt met het oog op het bevorderen van het ondernemerschap in het Vlaamse Gewest ⁽¹⁾.

Een vriendenlening wordt gesloten tussen twee partijen, zijnde een kredietgever en een kredietnemer. De kredietnemer is een kleine, middelgrote of micro-onderneming die op het ogenblik van het sluiten van de lening- of kredietovereenkomst niet langer dan drie volledige kalenderjaren is ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen en waarvan de voornaamste exploitatiezetel bij het sluiten van de overeenkomst op het grondgebied van het Vlaamse Gewest is gevestigd. De kredietgever is een natuurlijk persoon die de vriendenlening aangaat "buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten".

De vriendenlening dient de vorm aan te nemen van een op schrift gestelde akte met een vaste looptijd van acht jaar en waarbij het kapitaal dat in het kader van de vriendenlening aan de kredietnemer wordt uitgeleend of wordt ter beschikking gesteld ten hoogste vijftigduizend euro bedraagt. De kredietnemer mag het kapitaal uitsluitend gebruiken voor ondernemingsdoeleinden.

Aan de kredietgever wordt een rente toegekend die wordt bepaald in de lening- of kredietovereenkomst, met dien verstande dat de daarbij gehanteerde rentevoet niet hoger mag zijn dan de wettelijke rentevoet die van toepassing is op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst en niet lager dan de helft van dezelfde wettelijke rentevoet.

⁽¹⁾ Zie bijvoorbeeld, wat meer "mature" en groeiende ondernemingen betreft, het decreet van 19 december 2003 betreffende het activeren van risicokapitaal in Vlaanderen en de erin vervatte "ARKimedes-regeling".

De kredietgever komt gedurende acht opeenvolgende jaren, te beginnen met het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de vriendenlening werd gesloten, in aanmerking voor een belastingvermindering waarvan de berekening in het ontwerp wordt geregeld. De belastingvermindering wordt enkel toegekend mits de kredietgever voldoet aan de in het ontwerp vermelde voorwaarden op het vlak van onder meer de bewijsvoering en het woonplaatsvereiste.

Ingeval de kredietnemer de lening wegens faillissement of vrijwillige vereffening niet of niet volledig kan terugbetalen, wordt aan de kredietgever een eenmalige belastingvermindering toegekend aan een tarief van dertig procent op het gedeelte van de hoofdsom van de vriendenlening dat definitief verloren is gegaan.

VOORAFGAANDE OPMERKING

De afdeling wetgeving heeft reeds geadviseerd over een eerdere versie van dit ontwerp. Er kan dan ook in de eerste plaats worden verwezen naar dat advies 39.297/1 van 17 november 2005.

Overeenkomstig de vaste adviespraktijk van de Raad van State is diens adviesbevoegdheid in beginsel uitgeput ten aanzien van de bepalingen die reeds voorkwamen in het voornoemde ontwerp waarover hij reeds advies heeft gegeven, alsmede ten aanzien van de wijzigingen die ten gevolge van dat advies in de tekst zijn aangebracht. In het advies 39.297/1 van 17 november 2005 heeft de Raad van State evenwel benadrukt dat de haar voorgelegde tekst klaarblijkelijk nog geen eindversie van de betrokken regeling bevatte. Bijgevolg zag de Raad zich in dat advies genoodzaakt om zijn onderzoek, met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, in hoofdzaak te beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de te vervullen vormvereisten. Aangezien de Raad van State, afdeling wetgeving, met het advies 39.297/1 geen exhaustief onderzoek van de haar voorgelegde versie van het ontwerp van decreet heeft kunnen verrichten, slaat het voorliggende advies dan ook niet enkel op de bepalingen die nieuw (of gewijzigd) zijn in vergelijking met die eerdere versie.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

Artikel 1, § 2, van het ontwerp wenst tegemoet te komen aan de opmerking die de Raad van State in het advies 39.297/1 heeft geformuleerd betreffende de noodzaak om te benadrukken dat de voorwaarden waaraan de lening moet voldoen, enkel gelden met het oog op het verkrijgen van de fiscale gunstregeling.

De in het ontwerp opgenomen formulering verwoordt deze finaliteit evenwel in weinig precieze termen. Ter wille van de duidelijkheid wordt deze paragraaf best geherformuleerd als volgt:

"§ 2. De verplichtingen en voorwaarden die dit decreet en de in uitvoering ervan genomen maatregelen opleggen, moeten enkel worden nageleefd of vervuld met het oog op de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk VI van dit decreet".

Artikel 4

1. In artikel 4, § 1, derde lid, dienen, teneinde uitdrukking te geven aan de rechtsaard van de vriendenlening als (zakelijke) leningsovereenkomst of als (consensuele) kredietovereenkomst, de woorden "in krediet gegeven wordt" te worden vervangen door "uitgeleend of ter beschikking gesteld wordt".

2. Artikel 4, § 2, 1°, van het ontwerp veronderstelt, wat de hypothese van vrijwillige vereffening betreft, dat de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft. Nu de vereffening noodzakelijkwijze volgt op een ontbinding, is er een overlapping met de situatie die § 2, 2°, beoogt. Bovendien rijst de vraag of de stellers van het ontwerp tevens in de mogelijkheid van vervroegde opeisbaarheid van de vriendenlening hebben willen voorzien ingeval de kredietnemer, die een zelfstandige is, zijn activiteit vrijwillig stopzet of overdraagt. Deze situaties komen thans niet in artikel 4, § 2, van het ontwerp tot uitdrukking.

SG

39.637/1

3. De formulering van artikel 4, § 2, 2°, van het ontwerp kan, door het gebruik van het werkwoord "aannemen" in de tegenwoordige tijd, geïnterpreteerd worden in de zin dat de mogelijkheid om de vriendenlening vervroegd opeisbaar te stellen enkel geldt wanneer de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap verkrijgt nadat de vriendenlening werd gesloten. Indien het de bedoeling van de stellers van het ontwerp is om de vervroegde opeisbaarheid toe te laten in alle gevallen waarin de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, verdient het aanbeveling het 2° als volgt te redigeren:

"2° ingeval de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, als een voorlopig bewindvoerder wordt aangesteld, of als de vennootschap wordt ontbonden;"

Artikel 5

1. Zoals uit de memorie van toelichting bij onderhavig ontwerp blijkt, strekt artikel 5, § 1, eerste en tweede lid, ertoe te vereisen dat, met het oog op het genot van het fiscale gunstregime van hoofdstuk VI van het decreet, de vriendenlening op schrift moet worden gesteld, aan de hand van een modelformulier. Teneinde dit beter tot uitdrukking te brengen, kunnen beide leden in één zin worden samengevoegd als volgt:

"§ 1. De vriendenlening wordt vastgesteld in een akte, opgesteld aan de hand van een modelformulier dat bij besluit van de Vlaamse Regering wordt vastgesteld".

Zoals reeds gesteld bij het onderzoek van artikel 1, § 2, van dit ontwerp, spreekt het vanzelf dat de vormvoorwaarden die artikel 5 formuleert betreffende de schriftelijke vorm van de overeenkomst en het aantal exemplaren, enkel gelden met het oog op het genot van het fiscale gunstregime, bedoeld in hoofdstuk VI van het decreet. Deze vormvoorwaarden hebben geen invloed op de geldigheid of op het bewijs van de lening tussen partijen.

2. In artikel 5, § 2, eerste lid, van het ontwerp kunnen de woorden ", vermeld in § 1, vierde lid," worden weggelaten.

.../...

SG

39.637/1

Artikel 6

Teneinde uitdrukking te geven aan de rechtsaard van de vriendenlening als (zakelijke) lening of als (consensuele) kredietovereenkomst, wordt, zoals reeds aangegeven in het advies 39.297/1, de bepaling bij voorkeur als volgt geformuleerd:

"De kredietnemer gebruikt het in het kader van de vriendenlening geleende of ter beschikking gestelde kapitaal uitsluitend voor ondernemingsdoeleinden".

Artikel 7

In artikel 7, derde lid, schrijve men "hoofdstuk VI" in plaats van "hoofdstuk VII".

Artikel 8

In de ontworpen regeling is het de kredietgever die de belastingvoordelen verbonden aan een vriendenlening geniet. De regeling verschaft echter geen verduidelijking over de mogelijke rechtsgevolgen van het overlijden van de kredietgever: in de mate dat kan worden aangenomen dat de vriendenlening blijft doorlopen, en de vordering overgaat op de rechtsopvolgers van de kredietgever, is niet duidelijk of de ontworpen regeling ook het fiscale gunstregime wil laten overgaan op deze rechtsopvolger(s). Bijzondere vragen kunnen hierbij tevens rijzen in situaties van onverdeelde medeëigendom tussen verschillende erfgenamen, of in geval van splitsing van de rechten voortvloeiend uit de vriendenlening tussen vruchtgebruiker en blote eigenaar. De ontworpen regeling laat niet toe te bepalen wie aanspraak kan maken op de belastingaftrek waarvan sprake in artikel 8, of van de eenmalige aftrek die artikel 9 van het ontwerp toekent.

.../...

SG

39.637/1

Artikel 9

1. In artikel 9, § 1, van het ontwerp wordt, ter wille van de duidelijkheid, bij voorkeur gerefereerd aan de gevallen van vervroegde beëindiging, zoals bepaald in artikel 4, § 2, van het decreet, die aanleiding kunnen geven tot de eenmalige belastingaftrek. Tevens ontbreekt het in deze bepaling aan criteria om uit te maken wanneer de vriendenlening "formeel" opeisbaar werd gesteld. Indien de stellers van het ontwerp niet de bedoeling hebben om specifieke vormvoorwaarden op te leggen, kan het volstaan om te bepalen dat de vriendenlening vervroegd werd beëindigd in welbepaalde gevallen beoogd in artikel 4, § 2, van het decreet.

2. Er werd geen gevolg gegeven aan de opmerking van de Raad van State in het advies 39.297/1, om, ter wille van de begrijpelijkheid van de ontworpen regeling, de twee paragrafen van het huidige artikel 9 samen te voegen. In de huidige redactie is bovendien niet meer duidelijk of paragraaf 2 al dan niet bijkomende situaties opsomt waarin een belastingvermindering geldt, bovenop de regel in artikel 9, § 1.

3. Er werd geen gevolg gegeven aan de opmerking die de afdeling wetgeving in het advies 39.297/1 heeft gemaakt bij het toepassingsgebied van de belastingvermindering:

"Er zijn echter nog andere gevallen denkbaar met betrekking tot dewelke de vraag rijst waarom deze van het toepassingsgebied van de regeling inzake de eenmalige belastingvermindering worden uitgesloten. Te denken valt bijvoorbeeld aan het geval van kennelijk onvermogen van een natuurlijk persoon of van een gedwongen vereffening van een rechtspersoon die geen handelaar is. Het verdient, mede in het licht van het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie, aanbeveling om in dat verband in de memorie van toelichting enige nadere verduidelijking te geven omtrent het aldus beperkt gehouden toepassingsgebied van de regeling inzake eenmalige belastingvermindering".

CDC

39.637/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. BAERT,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessoren van de
	M. TISON,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-wnd. afdelingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

J. BAERT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

§1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

§2. De verplichtingen en voorwaarden die dit decreet en de in uitvoering ervan genomen maatregelen opleggen, moeten enkel worden nageleefd of vervuld met het oog op de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk VI van dit decreet.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Winwinlening: een kredietovereenkomst die tussen een kredietgever en een kredietnemer wordt gesloten, en die voldoet aan de voorwaarden en voorschriften, vastgelegd in dit decreet;
- 2° kredietovereenkomst: een overeenkomst waarbij een kredietgever aan een kredietnemer krediet verleent of toezegt; hieronder wordt tevens verstaan een lening waarbij een kredietgever aan een

kredietnemer geldmiddelen ter beschikking stelt onder de verbintenis van terugbetaling door de kredietnemer;

- 3° kredietnemer: een KMO die, in het kader van zijn bedrijfs- of beroepsactiviteiten, een kredietovereenkomst sluit;
- 4° kredietgever: een natuurlijk persoon die, buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten, een kredietovereenkomst sluit;
- 5° KMO: een kleine, middelgrote of micro-onderneming als gedefinieerd in aanbeveling 2003/361/EG van de Europese Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen daarvan, die hetzij wordt gevoerd door een zelfstandige, hetzij de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt;
- 6° zelfstandige: een natuurlijk persoon die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3, §1, van het koninklijk besluit nr. 38 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen;
- 7° bestaande schulden: schulden die vaststaand en opeisbaar waren voor de datum waarop de Winwinlening gesloten werd;
- 8° wettelijke rentevoet: de rentevoet, gedefinieerd in artikel 2 van de wet van 5 mei 1865 betreffende de lening tegen intrest.

HOOFDSTUK II

Voorwaarden betreffende de partijen bij de Winwinlening

Artikel 3

- §1. De Winwinlening wordt gesloten tussen twee partijen: een kredietgever en een kredietnemer.
- §2. Op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt, moet de kredietnemer voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - 1° de kredietnemer is niet langer dan drie volledige kalenderjaren ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen;

2° de voornaamste exploitatiezetel van de kredietnemer ligt in het Vlaamse Gewest; en

3° als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, moet dat hetzij een handelsvennootschap, hetzij een burgerlijke vennootschap die de rechtsvorm van een handelsvennootschap heeft aangenomen, zijn.

§3. Op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt, moet de kredietgever voldoen aan de volgende voorwaarden:

1° de kredietgever is een natuurlijk persoon die de Winwinlening sluit buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten;

2° de kredietgever is geen werknemer van de kredietnemer;

3° als de kredietnemer een zelfstandige is, dan kan de kredietgever niet de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van de kredietnemer zijn; en

4° als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, dan kan de kredietgever noch een zaakvoerder, bestuurder of aandeelhouder van de vennootschap, noch de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van één van de zaakvoerders, bestuurders of aandeelhouders van de vennootschap zijn.

§4. Gedurende de hele looptijd van de Winwinlening, vermeld in artikel 4, §1, tweede lid, kan de kredietgever geen kredietnemer zijn bij een andere Winwinlening.

HOOFDSTUK III

Vormvoorwaarden en voorschriften betreffende de Winwinlening

Artikel 4

§1. De Winwinlening is achtergesteld zowel ten aanzien van de bestaande als van de toekomstige schulden van de kredietnemer.

De Winwinlening heeft een vaste looptijd van acht jaar.

Het totale bedrag, in hoofdsom, dat in het kader van een of meer Winwinleningen aan een of meer kredietnemers uitgeleend of ter beschikking gesteld wordt, bedraagt ten hoogste 50.000 euro.

De interesten die de kredietnemer verschuldigd is, worden jaarlijks betaald. Ze worden berekend aan de hand van een door de Vlaamse Regering vastgelegde formule en op basis van een vaste rentevoet, vastgelegd in de akte, vermeld in artikel 5, §1, eerste lid. Die rentevoet mag niet hoger zijn dan de wettelijke rentevoet die van kracht is op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt, en mag niet lager zijn dan de helft van dezelfde wettelijke rentevoet.

De hoofdsom van de Winwinlening moet in één keer terugbetaald worden.

§2. De kredietgever kan op eerste verzoek de Winwinlening vervroegd opeisbaar stellen bij de kredietnemer in de volgende gevallen:

1° in geval van faillissement, kennelijk onvermogen, of vrijwillige of gedwongen vereffening van de kredietnemer;

2° als de kredietnemer een zelfstandige is, in geval hij zijn activiteit vrijwillig stopzet of overdraagt;

3° als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, in geval de vennootschap onder voorlopig bewindvoerder geplaatst wordt; of

4° in geval van een achterstand van meer dan drie maanden in de betaling van de jaarlijkse interesten van de Winwinlening.

Als de kredietnemer een zelfstandige is, kan de kredietgever, in geval van overlijden van de kredietnemer, de Winwinlening op eerste verzoek vervroegd opeisbaar stellen bij de wettelijke erfgenamen van de kredietnemer.

Artikel 5

§1. De Winwinlening wordt vastgesteld in een akte, opgesteld aan de hand van een modelformulier dat bij besluit van de Vlaamse Regering wordt vastgesteld.

De akte vermeldt minstens de volgende gegevens:

- 1° het feit dat de akte betrekking heeft op een Winwinlening;
- 2° de hoofdsom van de Winwinlening;
- 3° de begin- en einddatum van de Winwinlening;
- 4° van de kredietgever: zijn voornaam of voornamen, achternaam, woonplaats en rijksregisternummer, en het bankrekeningnummer waarop de jaarlijkse interesten moeten worden gestort;
- 5° van de kredietnemer die een zelfstandige is: zijn voornaam of voornamen, achternaam, woonplaats, voornaamste exploitatiezetel en nummer van inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, en het bankrekeningnummer waarop het bedrag van de Winwinlening werd of zal worden gestort;
- 6° van de kredietnemer die de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt: de naam van de vennootschap, haar rechtsvorm en de adressen van haar maatschappelijke zetel en voornaamste exploitatiezetel, de identiteit en de hoedanigheid van de personen die haar bij het sluiten van de Winwinlening vertegenwoordigen, haar nummer van inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, en het bankrekeningnummer waarop het bedrag van de Winwinlening werd of zal worden gestort;
- 7° precieze vermelding van het doel van de Winwinlening;
- 8° de bedragen en de vervaldatum van de interesten die jaarlijks op de Winwinlening moeten worden betaald;
- 9° een verklaring van zowel de kredietgever als de kredietnemer dat aan alle voorwaarden van het decreet voldaan wordt en zal voldaan worden;
- 10° de verklaring van de kredietgever dat het bedrag dat wordt uitgeleend of ter beschikking wordt gesteld, niet is bedoeld in artikel 3 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

De akte wordt in drie originele exemplaren opgesteld, waarvan één bestemd is voor elke partij, en één moet

worden bezorgd aan de instantie, vermeld in §2, eerste lid.

§2. Binnen een maand nadat de Winwinlening gesloten is, bezorgt de kredietgever een van de originele exemplaren van de akte aan een door de Vlaamse Regering aan te wijzen instantie.

Binnen een maand na ontvangst van een origineel exemplaar van de akte van een Winwinlening gaat de instantie, vermeld in het eerste lid, op basis van de akte na of voldaan is aan de voorwaarden van dit decreet en zijn uitvoeringsmaatregelen. Als aan alle voorwaarden voldaan is, gaat de instantie over tot de registratie van de akte.

De registratie, vermeld in het tweede lid, bestaat uit het toekennen van een nummer aan de Winwinlening en het opnemen van de Winwinlening in een register. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden vastleggen waaraan dat register moet voldoen.

Binnen een week na de registratie van de akte stelt de instantie, vermeld in het eerste lid, de kredietgever op de hoogte van de registratie aan de hand van een brief, waarin minstens het nummer vermeld wordt dat bij de registratie aan de Winwinlening werd toegekend.

In geval de instantie, vermeld in het eerste lid, de akte niet kan registreren omdat niet aan alle voorwaarden van dit decreet en zijn uitvoeringsmaatregelen voldaan is, zal de instantie de kredietgever daarvan op de hoogte stellen aan de hand van een brief.

De brief, vermeld in het vijfde lid, zal de redenen vermelden waarom er geen registratie kon plaatsvinden en zal verstuurd worden binnen een week nadat het vaststond dat er geen registratie mogelijk was.

HOOFDSTUK IV

Bestemming en herkomst van het kapitaal dat in het kader van de Winwinlening wordt geleend of ter beschikking wordt gesteld

Artikel 6

De kredietnemer gebruikt de in het kader van de Winwinlening geleende of ter beschikking gestelde middelen uitsluitend voor ondernemingsdoeleinden.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke doeleinden als ondernemingsdoeleinden in de zin van het eerste lid in aanmerking komen.

HOOFDSTUK V

Jaarlijkse bewijslevering

Artikel 7

Te rekenen vanaf het jaar dat volgt op het jaar waarin een Winwinlening is gesloten, levert de kredietgever bij zijn aangifte van de personenbelasting het bewijs dat hij in het belastbare tijdperk in kwestie een of meer Winwinleningen had uitstaan.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het bewijs, vermeld in het eerste lid, geleverd moet worden.

De bewijslevering, vermeld in het eerste en tweede lid, is een noodzakelijke voorwaarde om van het fiscale voordeel, vermeld in hoofdstuk VI, te kunnen genieten.

HOOFDSTUK VI

Fiscale bepalingen

AFDELING 1

Jaarlijkse belastingvermindering

Artikel 8

§1. Als de kredietgever onderworpen is aan de personenbelasting en inwoner is van het Vlaamse Gewest, wordt in zijn voordeel een belastingvermindering toegekend.

Een inwoner van het Vlaamse Gewest is elk natuurlijk persoon die op 1 januari van het belastbare tijdperk waarin de Winwinlening is gesloten, zijn woonplaats, in de zin van artikel 2 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, in het Vlaamse Gewest gevestigd heeft.

§2. De belastingvermindering wordt berekend op basis van de bedragen die de kredietgever uitgeleend

of ter beschikking gesteld heeft in het kader van een of meer Winwinleningen.

§3. Het rekenkundig gemiddelde van alle uitgeleende of ter beschikking gestelde bedragen op 1 januari en 31 december van het belastbare tijdperk wordt als berekeningsgrondslag van de belastingvermindering genomen. Die berekeningsgrondslag bedraagt ten hoogste 50.000 euro per belastingplichtige.

§4. De belastingvermindering bedraagt 2,5 percent van de grondslag, vermeld in §3.

§5. De belastingvermindering wordt toegestaan voor de looptijd van de Winwinlening, te beginnen met het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de Winwinlening werd gesloten.

De belastingvermindering wordt alleen verleend als de kredietgever per aanslagjaar bij de aangifte van de inkomstenbelasting het bewijs levert, vermeld in artikel 7, eerste en tweede lid.

Het fiscale voordeel wordt ontzegd voor het aanslagjaar waarvoor de bewijslevering ontbreekt, niet correct is, of onvolledig is.

Er is geen mogelijkheid tot overdracht van het gederfde fiscale voordeel naar volgende aanslagjaren.

Het fiscale voordeel vervalt vanaf het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin de kredietgever de Winwinlening vervroegd opeisbaar heeft gesteld, overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, §2, of waarin de kredietgever overleden is.

§6. De belastingvermindering wordt niet toegekend voor de belastbare tijdperken waarin de belastingplichtige geen inwoner is van het Vlaamse Gewest.

§7. De belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na aftrek van de verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en inzonderheid na de onroerende voorheffing vermeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting en de belastingkredieten vermeld in artikelen 285 tot en met 289ter van hetzelfde wetboek.

Het eventuele overschot kan worden terugbetaald, maar is niet overdraagbaar.

AFDELING 2

Eenmalige belastingvermindering

Artikel 9

§1. Als tijdens of binnen maximaal zes maanden na de looptijd van de lening zich een van de gevallen, vermeld in artikel 4, §2, 1°, voordoet, en als de kredietnemer ten gevolge daarvan een deel of het geheel van de Winwinlening niet kan terugbetalen, en als de kredietgever onderworpen is aan de personenbelasting, inwoner is van het Vlaamse Gewest en de Winwinlening opeisbaar heeft gesteld, wordt aan de kredietgever een eenmalige belastingvermindering toegekend.

§2 Het bedrag van de hoofdsom dat tijdens het belastbaar tijdperk definitief verloren is gegaan, wordt genomen als berekeningsgrondslag van de belastingvermindering.

§3. De grondslag, vermeld in §2, bedraagt ten hoogste 50.000 euro.

§4. De eenmalige belastingvermindering bedraagt 30 percent van de grondslag, vermeld in §2.

§5. De eenmalige belastingvermindering wordt toegekend voor het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin vaststaat dat een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Winwinlening definitief verloren is.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop bewezen moet worden dat wegens faillissement, kennelijk onvermogen of vrijwillige of gedwongen vereffening een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Winwinlening definitief verloren is.

Het recht op de eenmalige belastingvermindering wordt bij overlijden van de kredietgever overgedragen aan zijn rechtverkrijgenden. In dat geval zijn de bepalingen van dit artikel van toepassing op de rechtverkrijgenden in de verhouding dat zij de Winwinlening hebben verkregen.

§6. De eenmalige belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na aftrek van de verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en inzonderheid na de onroerende voorheffing vermeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelas-

tingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting en de belastingkredieten vermeld in artikelen 285 tot en met 289ter van hetzelfde wetboek.

Het eventuele overschot kan worden terugbetaald, maar is niet overdraagbaar.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

Artikel 10

De Vlaamse Regering kan beslissen om de Winwinlening een andere naam te geven.

Artikel 11

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel, 17 februari 2006.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Fientje MOERMAN

BIJLAGE

bij de memorie van toelichting:

Reguleringsimpactanalyse

Reguleringsimpactanalyse voor het decreet betreffende de Vriendenlening

1 Titel

Decreet betreffende de Vriendenlening.

2 Aanleiding en doel

Een belangrijk knelpunt waarmee beginnende Vlaamse zelfstandigen, alsook groeiende kleine en middelgrote ondernemingen, vandaag geconfronteerd worden, is het vinden van voldoende en gepaste middelen voor de financiering van hun bedrijfsactiviteiten.

Dergelijke ondernemingen kenmerken zich veelal door een hoog risicoprofiel op het gebied van kredietwaardigheid. Zij ontbreken doorgaans de financiële draagkracht, reputatie in de markt en een efficiënte marketingorganisatie t.o.v. meer gevestigde ondernemingen, met als onmiddellijk gevolg dat bankinstellingen weigerachtig staan ten aanzien van het verstrekken van bankfinancieringen aan dergelijke ondernemingen wegens de onzekerheid die er bestaat omtrent de terugbetalingsmogelijkheden.

Hoewel ondernemingen die zich in de zaaifase of in de start- en vroege groeifase bevinden, vaak een relatief klein werkingskapitaal nodig hebben, lijkt vooral dat segment van ondernemingen vandaag de meeste financieringsmoeilijkheden te ondervinden. Eén van de belangrijkste oorzaken voor het tekort in de markt voor risicokapitaal lijkt dat de momenteel actieve kapitaalverschaffers (o.a. venture capitalists en business angels) slechts in een latere groeifase en financieringsstadium wensen te investeren in een onderneming en daarbij bovendien veelal hogere investeringsbedragen als instapdrempel hanteren.

Van de ARKimedes-regeling en de nieuwe Waarborgregeling wordt verwacht dat zij een belangrijk deel van de financieringskloof waarmee kleine en middelgrote ondernemingen geconfronteerd worden, zullen dichten. Ook al zullen beide instrumenten bijdragen tot het verlagen van de instapdrempel van respectievelijk risicokapitaalverschaffers en banken, toch zullen ARKimedes en de Waarborgregeling nog onvoldoende tegemoet komen aan de heel kleine financieringsbehoeften van starters, tot 50.000 euro.

3 Opties

Optie 1: nuloptie

Optie 2: de Vriendenlening

4 Effecten

4.1 Optie 1: nuloptie

Baten en kosten.

De nuloptie zou ertoe leiden dat vele starters met kleine financieringsbehoeften geen startkapitaal vinden. Bijgevolg zouden vele creatieve ondernemingsideeën nooit tot bloei kunnen komen en bijgevolg nooit een bijdrage kunnen leveren tot de welvaart en het welzijn van Vlaanderen.

Verdelingseffecten

Geen belangrijke verdelingseffecten.

Juridisch-technische effecten

Geen juridisch-technische effecten.

Andere effecten

Geen anderen effecten.

4.2 Optie 2: de Vriendenlening

Baten en kosten

Naar analogie met de Nederlandse Tante Agaath-regeling, moedigt de Vriendenlening via een fiscaal voordeel particulieren aan om geldmiddelen ter beschikking te stellen van bevriende startende ondernemingen.

De Vriendenlening is een uniek instrument omdat het emotionele motieven koppelt aan fiscale (financiële) motieven. Vandaar dat voor de Vriendenlening geen alternatieve opties onderzocht werden.

De fiscale aanmoediging bestaat uit een verhoging van het rendement dat een particulier op een Vriendenlening kan ontvangen, via een jaarlijkse vermindering in de personenbelasting, berekend als een percentage van het uitgeleende bedrag. Daarnaast wordt ook een gedeelte van het risico op niet-terugbetaling opgevangen. De regeling voorziet immers in een mogelijke eenmalige belastingvermindering, ingeval van faillissement of vrijwillige vereffening van de KMO-kredietnemer. Die eenmalige belastingvermindering wordt berekend in functie van het bedrag dat in die gevallen niet wordt terugbetaald.

De emotionele aanmoediging vloeit voort uit het belangrijk (psychologisch) voordeel dat de particuliere investeerder rechtstreeks in de (veelal bevriende) doelonderneming kan investeren, m.a.w. er is een directe link met de doelonderneming. Dat zal de bereidwilligheid tot investeringen in een (immers gekend) project principieel stimuleren. Doordat de

particuliere investeerder tenslotte een (achtergestelde) lening verschaft in plaats van aandelenkapitaal, gaat het aantrekken van risicodragend vermogen niet gepaard met een overdracht van eigendom in de doelonderneming. Ondanks de nauwe betrokkenheid, blijft de zelfstandigheid derhalve gewaarborgd.

Verdelingseffecten

Geen belangrijke verdelingseffecten.

Juridisch-technische effecten

Het decreet betreffende de Vriendenlening en verdere uitvoeringsmaatregelen.

Andere effecten

Geen andere effecten.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

De Vriendenlening wordt geïmplementeerd via een decreet dat opgesteld is conform alle taalkundige, vormelijke en wetgevingstechnische voorschriften. Het decreet wordt aangeduid als het decreet betreffende de Vriendenlening. De uitvoeringsmaatregelen van het decreet zullen worden vastgelegd in een besluit van de Vlaamse regering. Daarvan bestaat op dit moment nog geen ontwerptekst.

Naar analogie met de Nederlandse Tante Agaath-regeling, moedigt de Vriendenlening via een fiscaal voordeel particulieren aan om geldmiddelen ter beschikking te stellen van startende ondernemingen.

Het product "Vriendenlening" bestaat uit een achtergestelde lening die voor een vaste periode van 8 jaar wordt toegekend. Om de startende ondernemer toe te laten de ontvangen middelen voldoende lang te gebruiken, kan de lening niet vervroegd worden terugbetaald. Er moeten jaarlijks wel interesten betaald worden. Er worden een maximum- en minimuminterestvoet vastgelegd.

De kredietgever bij een Vriendenlening is een natuurlijk persoon die in het Vlaamse Gewest woont. De kredietnemer moet een KMO zijn (volgens de Europese definitie) die zijn voornaamste exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest heeft en die nog niet langer dan 3 jaar actief is. De KMO kan zowel een zelfstandige zijn als een vennootschap.

In geval de Vriendenlening aan de voorwaarden van het decreet voldoet en de kredietgever jaarlijks bij zijn aangifte in de personenbelasting bewijst dat hij de interesten op de lening ontvangen heeft, krijgt hij tijdens de looptijd van de lening recht op een jaarlijks vermindering van de personenbelasting.

Ingeval de lening niet kan worden terugbetaald, omdat de KMO-kredietnemer failliet gaat of overgaat tot vrijwillige vereffening, wordt de schade die de kredietgever loopt, deels opgevangen door een extra belastingvermindering, in functie van het bedrag dat niet wordt terugbetaald.

Typische kenmerken van de Vriendenlening zijn:

Kleinere investeringsbedragen

Aangezien het bedrag dat in aanmerking komt voor de jaarlijkse belastingvermindering beperkt wordt tot 50.000 euro, zal het mechanisme van de Vriendenlening vooral aangewend worden voor meer beperkte financieringsbedragen, het zogenaamd '3F'-geld (Family, Friend, Fools), dat startende ondernemingen nodig hebben.

Rechtstreeks (vaak emotionele) link met bevriende doelonderneming

De Vriendenlening heeft als belangrijk (psychologisch) voordeel dat de particuliere investeerder wél rechtstreeks -zonder tussenkomst van enig investeringsfonds- in de doelonderneming kan investeren, m.a.w. er is een directe link met de doelonderneming, wat de bereidwilligheid tot investeringen in een (immers gekend) project principieel zal stimuleren. De regeling omvat evenwel een aantal objectieve criteria om mogelijk misbruik van het systeem zoveel als mogelijk te voorkomen.

Doordat de particuliere investeerder een (achtergestelde) lening verschaft in plaats van aandelenkapitaal, gaat het aantrekken van risicodragend vermogen niet gepaard met een overdracht van eigendom in de doelonderneming. Ondanks de nauwe betrokkenheid, blijft de zelfstandigheid derhalve gewaarborgd.

Starters die met een "vriend" een Vriendenlening afsluiten, hebben geen enkele administratieve formaliteit te vervullen. Zij moeten met de kredietgever enkel een overeenkomst ondertekenen, zoals zij dat in andere gevallen waarbij zij een krediet nemen ook zullen doen. Bijgevolg moeten geen maatregelen gevonden worden, ter compensatie voor de bijkomende administratieve lasten voor ondernemers.

De administratieve verplichtingen die in het decreet worden opgelegd, berusten alle bij de kredietgever-particulier. Die heeft er immers alle belang bij dat de overeenkomst die met een "bevriende" ondernemer werd afgesloten, wordt geregistreerd als Vriendenlening. Voor die registratie moet door de kredietgever een van de drie originele exemplaren van de akte die de Vriendenlening weergeeft, opgestuurd worden naar een instantie, die door de Vlaamse regering moet worden aangeduid. Verder moet de kredietgever-particulier jaarlijks bij zijn aangifte van de inkomstenbelasting bewijzen dat hij de interesten op de Vriendenlening ontvangen heeft. De wijze waarop dat bewijs moet worden geleverd, moet worden vastgelegd door de Vlaamse regering. Dat zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren aan de hand van een kopie van het bankuittreksel dat weergeeft dat de interesten betaald werden.

Er wordt voorgesteld dat de Vlaamse regering het beheer van de Vriendenlening-regeling toevertrouwt aan PMV-kmo, de business unit KMO-financiering van PMV. PMV-kmo staat reeds in voor het beheer van ARKImedes, de Waarborgregeling en werd recentelijk belast met het opzetten van het Vlaams Innovatiefonds.

De diensten die PMV-kmo voor het beheer van de Vriendenlening zal verlenen, zullen worden opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst tussen PMV en het Vlaamse Gewest. Die diensten zullen onder meer bestaan uit:

- Nagaan of de afgesloten Vriendenleningen aan de voorwaarden voldoen, aan de hand van de akten die de Vriendenleningen weergeven, die de kredietgever aan PMV-kmo moet bezorgen;
- Het registreren van de Vriendenleningen;

- Het op de hoogte stellen van de kredietgevers over de registratie van de Vriendenleningen;
- Het rapporteren over de Vriendlening naar de Vlaamse regering toe;
- Het verschaffen van informatie over de Vriendenlening naar particulieren en KMO's toe aan de hand van een website en een informatie-brochure.

6 Consultatie

Met betrekking tot het decreet betreffende de Vriendenlening heeft overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de volgende organisaties:

- Unizo
- Waarborgbeheer NV
- Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV)

Alle geraadpleegde personen hebben hun steun betuigd aan het initiatief.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

Naar analogie van de fiscale stimulans die het Vlaamse Gewest in het kader van de ARKimedees-regeling aan particulieren verleent, kan de vermindering op de personenbelasting, die wordt toegekend in het kader van de Vriendenlening, gefinancierd worden door het Vlaamse Gewest, dankzij de fiscale autonomie die het verworven heeft uit het Lambertmont-akkoord.

Naar analogie met de gangbare fiscale kalender zal de budgettaire weerslag pas voelbaar zijn 2 jaar nadat het decreet en zijn uitvoeringsmaatregelen in werking zijn getreden. Als de regeling in werking treedt in het inkomstenjaar 2006, zal de budgettaire weerslag aldus spelen vanaf 2008.

Voor de vriendenlening zal de budgettaire impact op drie niveau's spelen:

1. het jaarlijks belastingvoordeel;
2. de eenmalige belastingvermindering ingeval van faillissement of vrijwillige vereffening van de KMO;
3. de kost van het beheer van de regeling.

Jaarlijks belastingvoordeel: belastingvermindering van 2,5% per jaar

Kernprincipes per Vriendenlening

De Vriendenlening-regeling voorziet dat belastingplichtigen, woonachtig in het Vlaamse Gewest, die aan de personenbelasting onderworpen zijn, recht hebben op een vermindering van de personenbelasting ten belope van 2,5% / jaar op het uitgeleend bedrag gespreid over de duurtijd van de lening.

Het uitgeleend bedrag dat voor de berekening van de belastingvermindering in aanmerking komt, kan maximaal 50.000 euro per belastingplichtige bedragen, wat aldus overeenstemt met een maximale belastingvermindering van 1.250 euro (50.000 euro x 2,5 %).

De uiteindelijke doelstelling van de regeling bestaat erin dat de belastingplichtigen de investering in de doelonderneming als een duurzame

investering beschouwen, en niet als speculatie. Om die reden wordt voorgesteld om het fiscaal voordeel gelijkmatig te spreiden over de looptijd van de lening (max. 8 jaar). Dergelijke werkwijze garandeert bovendien dat de budgettaire impact van het fiscaal voordeel gelijkmatig over de looptijd van de lening wordt gespreid en er een duidelijke correlatie is tussen enerzijds de investering en anderzijds het eraan verbonden belastingkrediet.

Die (gewestelijke) jaarlijkse belastingvermindering kan volledig verrekend worden met de verschuldigde (federale) personenbelasting. De verrekening met de verschuldigde personenbelasting zal plaatsvinden na aftrek van de overige verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen.

Inschatting globale impact jaarlijks belastingsvoordeel

Gezien de opgebouwde ervaring in Nederland, is het logisch om als startbasis te vertrekken vanuit statistisch materiaal uit Nederland en die in perspectief te plaatsen tot de Vlaamse KMO-markt.

Eind de jaren 1990 heeft de Nederlandse onderzoekscommissie Oort II een studie gedaan naar de impact van de Tante Agaath-regeling. De onderstaande tabel geeft het aantal en het totaal bedrag van de leningen weer dat via de Tante Agaath-regeling werd toegekend:

Jaar	1996	1997	1998	1999
Aantal leningen	1142	1821	2579	3180
Totaal Bedrag leningen (mio EUR)	43,7	101,2	131,1	161,5

Om de Nederlandse cijfers in perspectief te brengen met het Vlaamse KMO-landschap, moet rekening gehouden worden met een factor van 22/100sten (die de verhouding van het aantal KMO's in het geografisch minder omvangrijk Vlaamse Gewest ten aanzien van het aantal middelgrote en kleine ondernemingen (MKB) in Nederland over desbetreffende referentieperiode 1996-1999 weergeeft).

Vertrekkend van de Nederlandse cijfers zullen, in een opstartperiode, 250 vriendenleningen (22% van 1.142 leningen) worden afgesloten. Het gemiddeld bedrag van de verstrekte vriendenleningen wordt geschat op 25.000 euro. Immers, uitgaande van een gemiddeld startkapitaal van 60.000 euro (cfr. Studie Europese Commissie), kan worden verondersteld dat minstens de helft van de benodigde kapitaal door de starter zelf zal worden verstrekt en het resterend tekort via een vriendenlening wordt aangevuld. Dit brengt ons op een budgettaire weerslag van 156.250 euro ($250 \times 25.000 \times 2,5\%$). Deze budgettaire weerslag zal pas zijn impact hebben in het jaar van aanslag. Er van uitgaande dat de Vriendenlening in 2006 van start zal kunnen gaan, komt het er op neer dat de budgettaire weerslag van dit fiscaal voordeel voor het eerst in jaar 2008 zijn uitwerking zal hebben.

Gezien de vriendenlening een looptijd heeft van 8 jaar, doch ook rekening houdend met het feit dat er ook falingen zullen zijn, maw niet alle leningen, kan er worden van uitgegaan dat de budgettaire weerslag op

kruissnelheid 937.500 euro (budget eerste werkingsjaar vermenigvuldigd met factor 6) zal bedragen.

Mogelijke éénmalige belastingsvermindering bij faillissement

Kernprincipes per Vriendenlening

De regeling geeft de particuliere investeerder, naast het jaarlijks belastingvoordeel, de garantie dat de geïnvesteerde bedragen (ten dele) worden gerecupereerd in een zeer specifieke casus. Die fiscale maatregel zou veeleer een bijkomende garantie betreffen, eerder dan een bijkomende fiscale stimulans.

Indien de doelonderneming de lening uiteindelijk niet zou kunnen terugbetalen wegens faillissement of vrijwillige vereffening tijdens of binnen maximaal 6 maanden na de looptijd van de lening, dan wordt aan de particuliere investeerder een eenmalige belastingvermindering ten belope van 30% toegekend van het niet terugbetaalde gedeelte van de hoofdsom. Die belastingvermindering is verrekenbaar met de verschuldigde personenbelasting.

De éénmalige belastingvermindering wordt toegekend voor het aanslagjaar dat verbonden is met het inkomstenjaar waarin vaststaat dat een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Vriendenlening definitief verloren is. De wijze waarop bewezen moet worden dat een gedeelte of het geheel van de hoofdsom niet meer zal worden terugbetaald, moet worden vastgelegd door de Vlaamse regering. De éénmalige belastingvermindering wordt afhankelijk gemaakt van de voorwaarde dat het onlosmakelijk dient vast te staan dat het geen faillissement met 'bedrieglijk opzet' betreft.

Inschatting globale impact jaarlijks belastingvoordeel

Om de budgettaire impact van de eenmalige belastingvermindering van 30% te kunnen inschatten, kan worden uitgegaan van het gemiddeld aantal faillissementen over de referentieperiode 2000 tot 2003 (bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek, Ecodata, Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie¹).

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004
Faillissementen Vlaams Gewest	3596	3695	4021	4168	3123

De materialiteit van deze cijfers dient overigens bijkomend te worden genuanceerd daar mag worden aangenomen dat slechts een gedeelte van deze faillissementen "KMO's" betreft, die als doelgroep voor de Vriendenlening in aanmerking zouden komen. Bovendien dient rekening te worden gehouden met het feit dat het totaalcijfer van het aantal faillissementen in het Vlaamse Gewest (17 NACEBEL1-codes) tevens minder relevante sectoren als landbouw, jacht en bosbouw omvat.

¹ <http://ecodata.mineco.fgov.be/mdn/faillissementen.jsp>

Uitgaande van een realistisch scenario waarbij verondersteld wordt dat op langere termijn 5% van de faillissementen in het Vlaamse Gewest betrekking heeft op kwalificerende doelondernemingen, die gefinancierd zijn middels een Vriendenlening ten belope van gemiddeld 25.000 euro, kan de additionele jaarlijkse budgettaire impact van de extra belastingvermindering op kruissnelheid ingeschat worden op 1,3 miljoen euro. Gezien eventuele falingen niet in de eerste jaren zullen optreden, het aantal verstrekte vriendenleningen niet onmiddellijk op kruissnelheid zal zijn, de budgettaire impact van fiscale aard is, zal de weerslag op het budget pas op lange termijn (waarschijnlijk 2012) voelbaar zijn. De eerste jaren zal dit aanzienlijk minder zijn.

De kost van het beheer van de regeling

Zoals eerder aangegeven, wordt voorgesteld het beheer van de Vriendenlening-regeling toe te vertrouwen aan PMV-kmo, de business unit KMO-financiering van PMV.

De beheerskost voor de Vriendenlening wordt op dit moment geschat op 100.000 euro per jaar.

8 Samenvatting

De Reguleringssimpactanalyse heeft uitgewezen dat de Vriendenlening een doelmatig en doeltreffend instrument is. Het instrument moet bijdragen tot het dichten van de financieringskloof waarmee starters met kleine kapitaalbehoeften geconfronteerd worden. Het instrument zorgt niet voor bijkomende administratieve lasten voor de ondernemers. De weinige administratieve formaliteiten die worden opgelegd, moeten alle worden vervuld door de particuliere kredietgever. Die zal daarmee evenwel geen problemen hebben, omdat aan het vervullen van die formaliteiten voor hem wel degelijk aanzienlijke (financiële) voordelen zijn verbonden.

9 Contactinformatie

PMV
Bart De Smet
Hooikaai 55
B-1000 Brussel
T +32(0)2 229 52 30
F +32(0)2 229 52 31
Bart.desmet@pmvlaanderen.be

KABINET MOERMAN
Hilde Goossens
Martelaarsplein 7
B-1000 Brussel
T +32(0)2 552 61 44
F +32(0)2 552 61 01
Hilde.goossens@vlaanderen.be